

BANKACILIK HUKUKU

**Bankacılık Sisteminde Yer Alan
Düzenleyici ve Denetleyici Kurumlar**

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası

- Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) 11 Haziran **1930 yılında** 1715 sayılı kanunla, anonim şirket ticaret unvanıyla kurulmuştur.
- TCMB, **ülke bankası** olarak nitelendirilebilir (Erdem, 2013: 9).
- Tüm dünyada olduğu gibi TCMB'nin temel amaçları, **para ve politikalarının** belirlenmesi ile **banknot dolaşımının** sağlanmasıdır.

- Dolayısıyla en dar anlatımla **fiyat istikrarının sağlanması** gibi ekonomik bir amaçla bankanın varlığı açıklanabilir.
- Bankanın kuruluş kanunu **1211 sayılı** Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanunu'dur (TCMBK).
- Kanuna göre TCMB bir bankadır ve **özel hukuk hükümlerine tabidir** (TCMBK, md. 1/2 ve 3).
- Ayrıca **bankanın merkezi Ankara'dadır** (TCMBK, md. 2/1).

- **Banka sermaye tutarı 25.000.000 TL** olup (TCMBK, md. 5), sermayeyi temsil eden hisse senetleri **4 farklı sınıfa** ayrılmıştır (TCMBK, md. 7).
- Bu hisseler **toplamda 250.000** adettir.
- A, B, C ve D grubu hisse senetleri şeklinde sınıflandırılan hisse senetleri nama yazılıdır (TCMBK, md. 6).

- **(A) Sınıfı hisse senetleri:** (A) sınıfı hisse senetlerinin birine sahip olanların 100 hisse sahibi olduğu kabul edilmektedir. Yani bir (A) sınıfı hissesi 100 hisseye karşılık gelmektedir. (A) sınıfı hisse senetleri sadece **hazineye ait olup, sermayenin % 51'den azını temsil edemez** (TCMBK, md. 8).
- **(B) Sınıfı hisse senetleri:** (B) sınıfı hisse senetleri BK'ye tabi Türkiye'de faaliyette bulunan milli bankalara tahsis edilmiştir (TCMBK, md. 9).

- **(C) Sınıfı hisse senetleri:** (C) sınıfı hisse senetleri, milli bankalar dışında kalan diğer bankalarla imtiyazlı şirketlere en çok 15.000 adet olarak tahsis edilmiştir (TCMBK, md. 10).
- **(D) Sınıfı hisse senetleri:** (D) sınıfı hisse senetleri Türk ticaret müesseselerine, kanuni merkezi Türkiye’de bulunan tüzel kişilere ve Türk vatandaşı olan gerçek kişilere tahsis edilmiştir (TCMBK, md. 11).

- 2015 yılı itibarıyla, TCMB'nin sermaye yapısı aşağıdaki Tablo 3'de verilmiştir.

Tablo 3 Türkiye Cumhuriyet Bankasının Sermaye Yapısı

Sınıf	Oran (Yüzde)
(A) Sınıfı Hisse Senetleri	% 55,12
(B) Sınıfı Hisse Senetleri	% 25,74
(C) Sınıfı Hisse Senetleri	% 0,02
(D) Sınıfı Hisse Senetleri	% 19,12

- TCMB'nin bankacılık sektörüne yönelik **önemli işlevleri bulunmaktadır.**
- Bu işlevler ile ilgili düzenleme TCMBK'nin 4'üncü maddesi üçüncü fıkrası (I) numaralı bendinde sıralanmıştır.

- Buna göre TCMB'nin işlevleri;
 - zorunlu karşılıklar ve umumi disponibilite ile ilgili usul ve esasları belirlemek,
 - ödeme sistemlerini kurmak ve işletmek,
 - mali piyasaları izlemek,
 - bankalardaki mevduatın vade ve türleri ile özel finans kurumlarındaki katılma hesaplarının vadelerini belirlemektir.
- Bu işlevlerin yerine getirilebilmesi için **TCMB'ye çeşitli yetkiler tanınmıştır.**

- Bunlardan biri **ticari ya da ticari olmayan bankalara kredi verme** yetkisidir.
- Bu yetki tek başına merkez bankasınca kullanılır.
- Diğer taraftan TCMB, **bankaların** ödünç para verme işlemleri ve mevduat kabulünde **uygulayacakları faiz oranlarını**, belirleyeceği usul ve esaslara göre **bankalardan istemeye yetkilidir**.
- TCMB, faiz koridoru politikaları nedeniyle **faizlerin alt ve üst bandını değiştirebilir** ve **para politikası araçlarını** kullanır.

- **TCMB**, mali piyasaları takip etmek amacıyla bankalar ve diğer mali kurumlardan ya da BDDK ve TMSF gibi düzenleme ve denetleme görevi bulunan kurum ve kuruluşlardan **gerekli bilgileri istemeye ve istatistikî bilgi toplamaya yetkilidir.**
- TCMB'nin bankalar üzerindeki denetimi, **uzaktan denetim yoluyla** sağlanmaktadır.
- Yani TCMB, bankaları uzaktan yahut diğer bir deyişle dolaylı yolla denetler.
- Çünkü denetim esasen BDDK'nin görevidir.

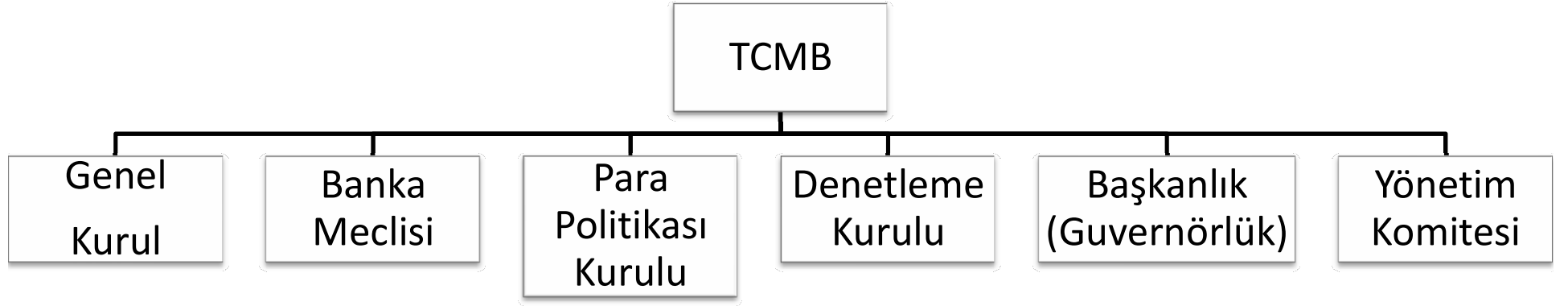
- TCMB'nin yukarıda sayılan görevlerinden, **bilgi isteme ve uzaktan denetim yetkisi** bu kanunun **43'üncü maddesinde** ayrıntılı bir şekilde düzenlenmiştir.
- Düzenlemeye göre; Türkiye'de faaliyette bulunan tüm bankalar, özel finans kurumları ve TCMB'nin uygun gördüğü diğer mali kurumlar, yıllık bilançolarını ve kâr-zarar hesaplarını idare meclisi/yönetim kurulu ve denetçi raporlarıyla birlikte genel kurul toplantı tarihlerinden itibaren bir ay içerisinde TCMB'ye göndermek zorundadır.

- Diğer taraftan bağımsız denetime tabi yukarıda adı geçen kurumların bağımsız denetim raporlarının yine **1 ay içerisinde** TCMB'ye beyan edilmesi gerekmektedir.
- **TCMB'**ye tanınan bu yetkinin sonucu olarak, merkez bankası her **türlü bilgi ve belgeyi** bu **bankalardan talep edebilir.**
- Türkiye'de faaliyet gösteren ve bilgi verme zorunluluğu olan kurumlar, merkez bankasının vermiş olduğu süre içerisinde gerekli tüm bilgi, evrak ve vesikaları merkez bankasına iletmek zorundadır.

- **TCMB** bankalardan ve banka benzeri diğer kuruluşlardan bilgi isteyebileceği gibi onları denetleyen ve düzenleyen **BDDK'den de bilgi talebinde bulunabilir.**
- **TCMB**, elde ettiği bilgi ve belgelerden vardığı sonuçları, **Cumhurbaşkanlığı'na ve BDDK'ye** veya yetkili diğer kurum ya da kuruluşlara bildirir.

- TCMB, 6 farklı organa sahiptir.
- Bunlar aşağıda yer alan Şekil 5’de verilmiştir.

Şekil 5 Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Organları

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının Temel Görevleri, Yetkileri ve Müşavirlik Alanları

- TCMBK'de bankanın temel görevleri ile birlikte yetkileri ve müşavirlik konuları sıralanmıştır.
- Bankaya yüklenen temel görevler (TCMBK, md.4/3-1);

- “...
- Açık piyasa işlemleri yapmak,
- Hükümetle birlikte Türk Lirasının iç ve dış değerini korumak için gerekli tedbirleri almak ve yabancı paralar ile altın karşısındaki muadeletini tespit etmeye yönelik kur rejimini belirlemek, Türk Lirasının yabancı paralar karşısındaki değerinin belirlenmesi için döviz ve efektiflerin vadesiz ve vadeli alım ve satımı ile dövizlerin Türk Lirası ile değişimi ve diğer türev işlemlerini yapmak,
- Bankaların ve Bankaca uygun görülecek diğer mali kurumların yükümlülüklerini esas alarak zorunlu karşılıklar ve umumi disponibilite ile ilgili usul ve esasları belirlemek,
- Reeskont ve avans işlemleri yapmak,
- Ülke altın ve döviz rezervlerini yönetmek,
- Türk Lirasının hacim ve tedavülünü düzenlemek, ödeme ve menkul kıymet transferi ve mutabakat sistemleri kurmak, kurulmuş ve kurulacak sistemlerin kesintisiz işlemesini ve gözetimini sağlamak ve gereken düzenlemeleri yapmak, ödemeler için elektronik ortam da dâhil olmak üzere kullanılacak yöntemleri ve araçları belirlemek,
- Finansal sistemde istikrarı sağlayıcı ve para ve döviz piyasaları ile ilgili düzenleyici tedbirleri almak,
- Mali piyasaları izlemek,
- Bankalardaki mevduatın vade ve türleri ile özel finans kurumlarındaki katılma hesaplarının vadelerini belirlemektir...”

- Banka yukarıda sıralanan görevleri yerine getirmekle mükelleftir.
- Bu görevlerin yerine getirilmesinde sahip olduğu yetkiler yine kanunda sıralanmıştır.
- Buna göre TCMB'nin yetkileri şu şekildedir.

- “...
- Türkiye’de banknot ihracı imtiyazı tek elden TCMB’ye aittir.
- Banka, Hükümetle birlikte enflasyon hedefini tespit eder, buna uyumlu olarak para politikasını belirler. Banka, para politikasının uygulanmasında tek yetkili ve sorumludur.
- TCMB, fiyat istikrarını sağlamak amacıyla TCMBK’de belirtilen para politikası araçlarını kullanmaya, uygun bulacağı diğer para politikası araçlarını da doğrudan belirlemeye ve uygulamaya yetkilidir.
- TCMB, olağanüstü hallerde ve TMSF’nin kaynaklarının ihtiyacı karşılamaması durumunda, belirleyeceği usul ve esaslara göre TMSF’ye avans vermeye yetkilidir.
- TCMB, nihai kredi mercii olarak bankalara kredi verme işlerini yürütür.
- TCMB, bankaların ödünç para verme işlemlerinde ve mevduat kabulünde uygulayacakları faiz oranlarını, belirleyeceği usul ve esaslara göre bankalardan istemeye yetkilidir.
- TCMB, mali piyasaları izlemek amacıyla bankalar ve diğer mali kurumlardan ve bunları düzenlemek ve denetlemekle görevli kurum ve kuruluşlardan gerekli bilgileri istemeye ve istatistikî bilgi toplamaya yetkilidir (TCMBK, md.4/3-II)”.

- Ayrıca TCMB'ye müşavir/danışmanlık görevleri de yüklenmiş, özellikle **hükümetin mali ajanı** ve **hazinenin koruyucusu konumunda** olduğu kabul edilmiştir.
- TCMBK'de bankanın diğer müşavirlik görevleri düzenlenmiştir.
- Bunlar şu şekildedir.

- *TCMB, hükümetin mali ve ekonomik müşaviri, mali ajanı ve haznedarıdır.*
- *Bankanın hükümetle ilişkisi, **Cumhurbaşkanı veya görevlendireceği bir bakan** aracılığı ile sağlanır.*
- *Banka, finansal sistemle ilgili olarak istenilecek hususlarda Hükümete görüş verir.*
- *Banka, bankalar ve uygun göreceği diğer mali kurumlar hakkındaki görüşlerini ve tespitlerini **Cumhurbaşkanlığı** ile bu kurum ve kuruluşları düzenleme ve denetleme yetkisine sahip kuruluşlara bildirebilir (TCMBK, md.4/3-III)”.*

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası

Organları ve Teşkilat Yapısı

Genel Kurul

- TCMB genel kurulu, **banka hissedarlarından oluşan** bir kuruldur.
- Kurul, her yıl **Nisan ayında** toplanır.
- Her **on hisseye** sahip olan veya bu miktar hisseyi temsil edenler genel kurulda **bir oya** sahiptir (TCMBK, md/14).
- Genel kurula **TCMB başkanı başkanlık** eder (TCMBK, md/17).

- **TCMB genel kurulunun görev ve yetkileri** sırasıyla;
 - Banka Meclisi tarafından verilen yıllık rapor ile Denetleme Kurulu raporunun tetkiki,
 - Bankanın bilanço, kar ve zarar hesabının tetkiki ile karara bağlanması,
 - Banka Meclisi üyelerinin ve Denetleme Kurulunun ibrası,
 - Sermayenin artırılması,
 - Esas mukavelede değişiklik yapılması,
 - Bankanın tasfiyesi hakkında karar verilmesidir.

Banka Meclisi ve Para Politikası Kurulu

- Banka meclisi; **başkan (guvernör)** ile genel kurulca seçilecek altı üyeden kurulur (TCMBK, md 19/1).
- Dolayısıyla **banka meclisi üye sayısı 7'**dir.
- Başkan, banka meclisinin de başkanıdır (TCMBK, md 19/3).
- Başkaca resmi görevlerde bulunanlar banka meclis üyesi olamaz (TCMBK, md 19/1).

- **Banka meclis üyeleri ticaretle uğraşamazlar** ya da ticari bankaların ve diğer ticaret **şirketlerinin hissedarı olamazlar** (TCMBK, md 19/1).
- Ancak banka meclis üyeleri kâr amacı gütmeyen kooperatiflere ortak olabilirler ya da hayır amaçlı, sosyal ve eğitim işlerine özgü faaliyette bulunan vakıflarda görev alabilirler (TCMBK, md 19/1).

- Ayrıca banka meclisi **üyelerinin** yüksek öğrenimlerini tamamlamış olmaları ayrıca bankacılık ya da iktisat ve maliye alanlarında bilgi ve tecrübe sahibi olmaları atanmaları için gerekli şartlardan bir kaçıdır (TCMBK, md 19/2).
- TCMB'nin banka meclisine seçilen üyelerin **görev süresi, 3 yıldır** (TCMBK, md 20/1).
- Süresi biten **üye yeniden seçilebilir** (TCMBK, md 20/3).
- Her yıl meclis üyelerinin $\frac{1}{3}$ 'ü **yenilenir** (TCMBK, md 20/2).

- Banka meclisinin toplantıları Ankara'da ve uygun görüldüğünde başka yerde de yapılabilir (TCMBK, md 21/2).
- Toplantılar **ayda en az bir kere**, TCMB **başkanının gündemi belirlemesi ve çağrısı** üzerine toplanılır (TCMBK, md 21/2).
- Banka Meclisi, **toplantı yeter sayısı üye sayısının üçte ikisidir** (TCMBK, md 21/3).

- Toplantıya katılan üyelerin **çoğunluğu ile karar alır** (TCMBK, md 21/3).
- Oyların eşitliği halinde, başkanın katıldığı tarafın teklifi kabul edilmiş sayılır (TCMBK, md 21/3).
- Banka meclisinin görevleri TCMBK'nin 22'nci maddesinde, başta uygulanacak para politika stratejileri olmak üzere 15 bent halinde sıralanmıştır.

- TCMB'nin bir diğer organı **para politikası kuruludur.**
- TCMBK md. 22/A'da düzenlenmiş kurul; TCMB başkanı başkanlığında, 4 başkan yardımcısı, banka meclisi üyeleri arasından seçilecek bir üye ve TCMB başkanının önerisi üzerine atanacak bir üyeden oluşur (TCMBK, md 22/A-1).
- **Para politikası kurulu üyeliklerine atamalar Cumhurbaşkanı'nın onayına tabidir (3 sayılı OCK, md. 2/2).**
- Demek oluyor ki; **kurul 7 üyeden oluşacaktır.**

- Toplantıya **Hazine ve Maliye Bakan Yardımcısı veya Hazine ve Maliye Bakanı'nın belirleyeceği bir birim amirinin katılması mümkündür** (TCMBK, md 22/A-1).
- Ancak **Hazine ve Maliye Bakanlığı'ndan** katılan üyenin kararlara katılması ya da **oy kullanması mümkün değildir** (TCMBK, md 22/A-1).
- Üyelerden herhangi birinin TCMB'deki görevinin sona ermesi, kurul üyeliğinin de sona ermesine neden olur (TCMBK, md 22/A-1).

- Para politikası kuruluna başkanın önerisi üzerine atanan üyelerin;
 - para politikası konusunda çalışma yapmış olması,
 - ekonomi, işletme, bankacılık ve finans alanlarından birinde akademik unvana sahip olması,
 - en az 10 yıl süreyle akademik alanda çalışmış olması,
 - yeterli bilgi ve tecrübeye sahip olması gerekir (TCMBK, md 22/A-2).

- Başkanın önerisi üzerine atanan üyenin **görev süresi 5 yıldır** (TCMBK, md 22/A-2).
- Atanan bu üyeler **ticaret ve benzeri bir işle** uğraşmalarına, ticari banka ve şirketlere ortak olmalarına **izin verilmez** ancak akademik alanda üniversitelerde alacakları görevler bu hükmün dışındadır.
- Buna karşın bu üyeler; hayır ve sosyal amaçlı işlerle görevli vakıflarda çalışabilir, kâr amacı gütmeyen kooperatiflere katılabilirler (TCMBK, md 22/A-3).

- TCMBK md. 22/A-3'e göre; para politikası kurulunun **toplantıları yılda en az sekiz kere**, TCMB başkanının gündemi belirlemesi ve çağrısı üzerine toplanılır.
- Banka meclisi, **toplantı yeter sayısı** üye sayısının $\frac{2}{3}$ 'dür.
- Toplantıya katılan **üyelerin çoğunluğu ile karar alınır.**
- Oyların eşitliği halinde, başkanın katıldığı tarafın teklifi kabul edilmiş sayılır.
- Para politikası kurulunun çeşitli görevleri TCMBK'nin 22/A maddesinin son fıkrasında sıralanmıştır.

Denetleme Kurulu

- TCMB **denetleme kurulu 4 üyeden** oluşan kurum içi denetim organıdır (TCMBK, md 23/1).
- Kurul üyeleri **genel kurul** tarafından **seçilir** (TCMBK, md 23/1).
- Denetleme kurulu üyelerinin **görev süresi 2 yıl** olup (TCMBK, md 23/2), herhangi bir sebeple kurul üyeliği boşalanların yerine takip eden ilk genel kurul toplantısına kadar, nitelik ve şartlara uyanlar arasından bir üyenin denetleme kurulu tarafından atanmasına izin verilmiştir (TCMBK, md 23/1).

- Denetleme kurulu üyeliğine seçileceklerde aranan şartlardan biri; üyenin yüksek öğrenim yapmış olması diğeri ise bankacılık ile muhasebe alanında bilgi ve tecrübe sahibi olmasıdır (TCMBK, md 23/2).
- Denetleme kurulu üyelerinin yapacağı **denetim kapsamında TCMB'nin tüm işlemleri ve hesapları** yer almaktadır (TCMBK, md 24/1).

- Bu noktada **denetim kurulu** TCMB başkanlığından tüm bilgi, belge ve defterleri talep edebilir (TCMBK, md 24/1).
- Yapılan denetimle ilgili bilgi ve görüşlerini **banka meclisine bildirir** ve bir kopyasını da **Cumhurbaşkanlığı'na sunarlar** (TCMBK, md 24/1).
- **Yılsonunda** hazırlayacağı **denetim raporunu** ise, **genel kurula** sunarlar (TCMBK, md 24/1).

Başkanlık ve Başkan Yardımcıları

- TCMB başkanı ~~Bakanlar Kurulu kararıyla 5~~
~~yıllığına~~, yüksek öğrenim görmüş, maliye,
iktisat ve bankacılık alanlarında bilgi ve
tecrübe sahibi olanlar arasından atanır
(TCMBK, md 25/1 ve 2).
- ~~TCMB başkanının görev süresi dolması~~
~~ardından tekrar atanması mümkündür~~
(TCMBK, md 25/1).

- TCMB başkanı 4 yıllığına Cumhurbaşkanı tarafından atanır (3 sayılı OCK md. Ekli III sayılı Cetvel).

- TCMB **başkanı** en yüksek yürütme amiri olarak **bankayı sevk ve idare** etmesi yanında yurt içinde ve dışında da bankayı **temsil eder** (TCMBK, md 26/1).
- TCMB **başkanına** kanunla **yürütme** yetkisi tanımıştır.

- **TCMB başkanı**; TCMBK hükümleri ile kendisine verilen görevleri ve banka meclisi tarafından alınacak **kararların yürütülmesini sağlamak** (TCMBK, md 26/2-1), TCMBK hükümleri ile TCMB'ye verilen görevlerin yerine getirilmesi için uygun bulacağı **tedbirleri almak** ve gerekli göreceği durumlarda, alınması gereken tedbirlerle ilgili **banka meclisine öneride bulunmakla** görevlidir (TCMBK, md 26/2-2).

- **TCMB banka meclisinin kararlarına karşı muhalefet yetkisi** kanunla başkana tanınmıştır.
- Bu halde başkan, meclis tarafından alınan **kararların yürütmesini erteleme ve bu kararların takip eden ilk toplantıda görüşülmesini talep etme** yetkisine sahiptir (TCMBK, md 26/3).

- Uygulamanın acil olduğu durumlarda; banka meclisi, başkanın çağrısı üzerine toplanır ve başkanca muhalefet edilen konuyu tekrar görüşür (TCMBK, md 26/3).
- **TCMB başkanı ile banka meclisinin konu üzerinde mutabakata varamaması halinde konu Cumhurbaşkanı hakemliğinde çözüme kavuşturulur (TCMBK, md 26/3).**

- **TCMB başkanı** özel bir kanuna dayandırılmadıkça başka bir işle iştigal olamaz, ticaretle uğraşamaz yahut bankaların ya da ticaret şirketlerinin hissedarı olmaz (TCMBK, md 27/1).
- Bu hükmün istisnası başkanın; hayır, sosyal ya da eğitim işlerine yönelmiş vakıflarda görev alması ve kâr amacı gütmeyen kooperatiflere üye olması şeklinde düzenlenmiştir (TCMBK, md 27/1).

- Aynı zamanda bankacılık sektörü ile ilgili **bankalar arası komite toplantılarında bulunması** da, başkana yönelik **yasakların istisnası olarak** kanun hükmünde yer almaktadır (TCMBK, md 27/2).

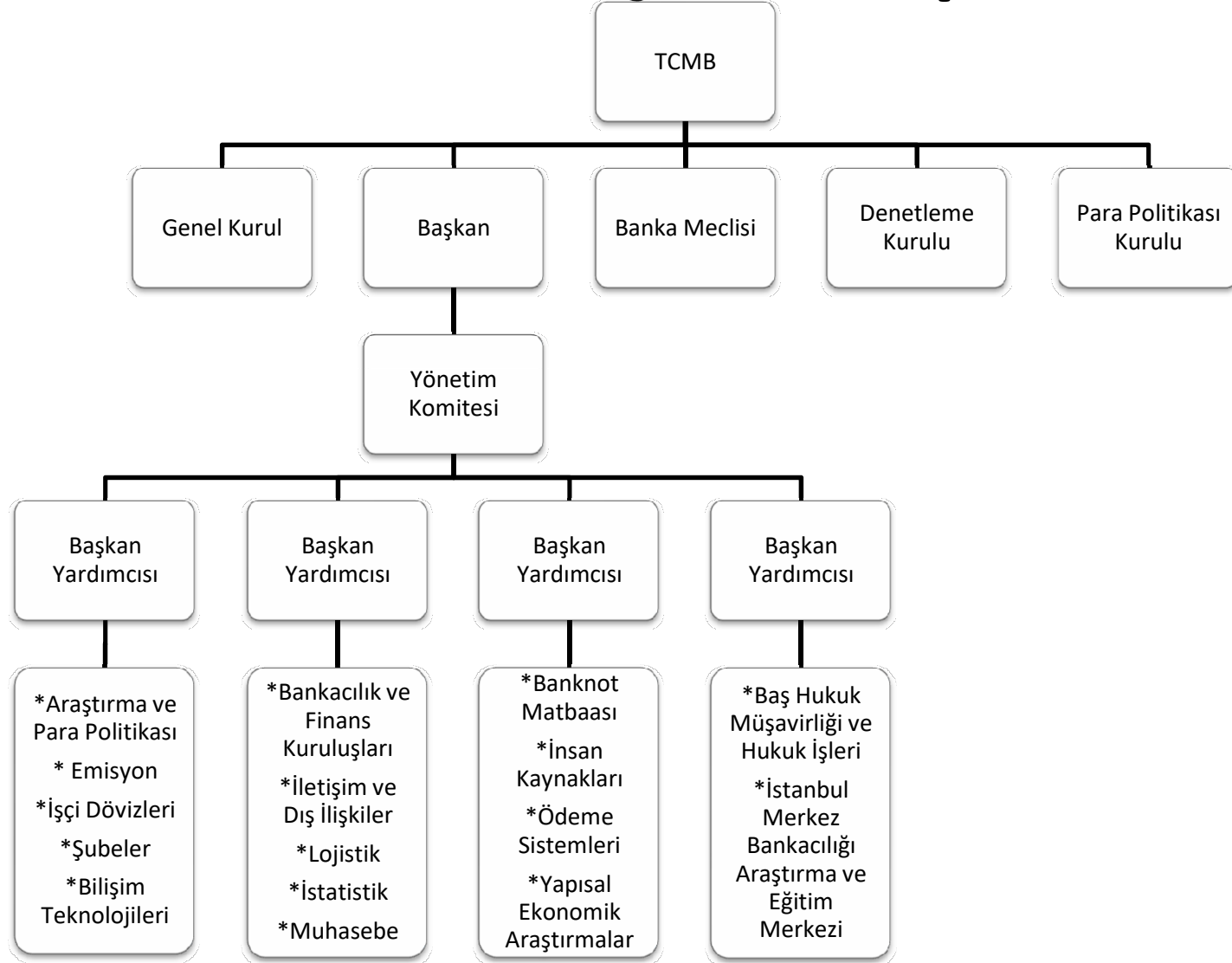
- TCMB başkanının geçici yokluğunda ona, belirleyeceği **başkan yardımcısı vekâlet** eder (TCMBK, md 28).
- Başkanın kanunda belirtilen sebeplerden ötürü görevini yerine getiremeyecek durumda olması dolayısıyla görevden affı talep edilebilir (TCMBK, md 28).
- Bu hallerde en yaşlı üyenin başkanlığında toplanacak banka meclisi başkan yardımcılarında birinin atamaya kadar başkanlığa vekâlet etmesine karar verir (TCMBK, md 28).

- TCMB başkan yardımcılarını ile ilgili düzenlemeler TCMBK'nin 29'uncu maddesinde düzenlenmiştir.
- Düzenlemeye göre; TCMB başkanına yardımcı olmak üzere **dört başkan yardımcısı** **CUMHURBAŞKANI'NCA 4 yıllığına** atanır (3 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi Ek III).

- TCMB başkan yardımcılarını **4 yıllığına Cumhurbaşkanı** tarafından atanır (3 sayılı OCK md. Ekli III sayılı Cetvel).
- TCMB başkanının görev süresine yönelik açıklamalarda ifade edilen 3 sayılı OCK md. 4 hükmü TCMB başkan yardımcılarında geçerlidir.

- Atanacak yardımcılarda bazı şartlar aranmaktadır.
- Bunlar; hukuk, maliye, ekonomi, işletme, bankacılık, finans, mühendislik, kamu yönetimi, siyaset bilimi, uluslararası ilişkiler ile istatistik alanlarından birinde veya iktisadi ve idari bilimler fakültelerinde **lisans veya lisansüstü düzeyde öğrenim görmüş** olmak, yeterli bilgi ve deneyime sahip ~~ve meslekleri ile ilgili olarak en az on yıl çalışmış~~ olmaktadır.
- ~~Atanan başkan yardımcıları 5 yıllık sürenin sonunda yeniden atanabilirler.~~

Şekil 6 Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının Teşkilat Yapısı

Yönetim Komitesi

- Yönetim komitesi **TCMB'nin başkanı ve başkan yardımcılarında**n oluşur ve **beş kişilik bir komitedir** (TCMBK, md. 30/1).
- Başkanın bulunmadığı hallerde başkanlığa başkanın belirleyeceği bir üye vekâlet eder (TCMBK, md. 30/1).

- Komite toplantılarında **kararlar**, toplantıya katılanların **çoğunluğu ile alınır** (TCMBK, md. 30/3).
- Yani 5 üyeli bir komitede tüm üyelerin toplantıya katılmaları durumunda kararlar en az 3 aynı yönde görüşün birleşmesiyle alınır.
- **Oylarda eşitlik olması** halinde **başkanın** bulunduğu **tarafın** görüşü kabul edilmiş sayılır (TCMBK, md. 30/3).
- **Yönetim komitesinin görevleri** şu şekildedir (TCMBK, md. 30/2):

- “ ...
- *Başkan tarafından lüzum görülen hallerde, Banka Meclisi kararına bağlanacak hususları önceden inceleyerek, Banka Meclisine yapılacak teklifleri hazırlamak;*
- *Bankanın idare, teşkilat ve hizmetlerine ilişkin yönetmelikleri hazırlamak;*
- *Yönetmeliklerle Yönetim Komitesinin kararına bırakılan hususlarda karar almak;*
- *Banka işlemlerinde koordinasyonu sağlamak;*
- *Atanmaları Banka Meclisince yapılan personel dışında kalan memur ve hizmetlilerin tayin, aylıklarını tespit, işten çıkarma ve emeklilik gibi işlemlerini yapmak...”*

Sermaye Piyasası Kurulu

Genel Olarak

- Türkiye’de bankalar anonim şirket ticaret unvanıyla kurulurlar.
- Anonim şirketler halka açık anonim şirketler ve halka açık olmayan anonim şirketler şeklinde ikili bir sınıflandırmaya tabi tutulabilir.
- Sermaye paylarını temsil eden hisse senetlerini halka arz eden bankaların, hisseleri sermaye piyasalarında değerlendirilir.

- Haliyle sermaye piyasası hükümleri bankalar içinde geçerlidir.
- Türkiye’de sermaye piyasalarının çalışma usul ve esasları, Sermaye Piyasaları Kanunu (SPKan) ile düzenlenmiştir.
- SPKan’ın 1’inci maddesinde kanunun amacı, *“...sermaye piyasasının güvenilir, şeffaf, etkin, istikrarlı, adil ve rekabetçi bir ortamda işleyişinin ve gelişmesinin sağlanması, yatırımcıların hak ve menfaatlerinin korunması için sermaye piyasasının düzenlenmesi ve denetlenmesi...”* şeklinde belirlenmiştir.

- Bu amaçları gerçekleştirmek üzere yetkilendirilen kurul ile ilgili hükümler, kanunun 117'nci maddesinde düzenlenmiştir.
- Yetkili kurul Sermaye Piyasası Kurulu'dur (SPK).
- **SPK**, kanunla verilen görevleri yerine getirmek üzere kendisine tanınan yetkileri **bağımsız** bir şekilde kullanan (SPKan, md. 117/2) **kamu tüzel kişiliğe** sahip aynı zamanda **idari ve mali özerkliği bulunan** bir kuruldur (SPKan, md. 117/1).

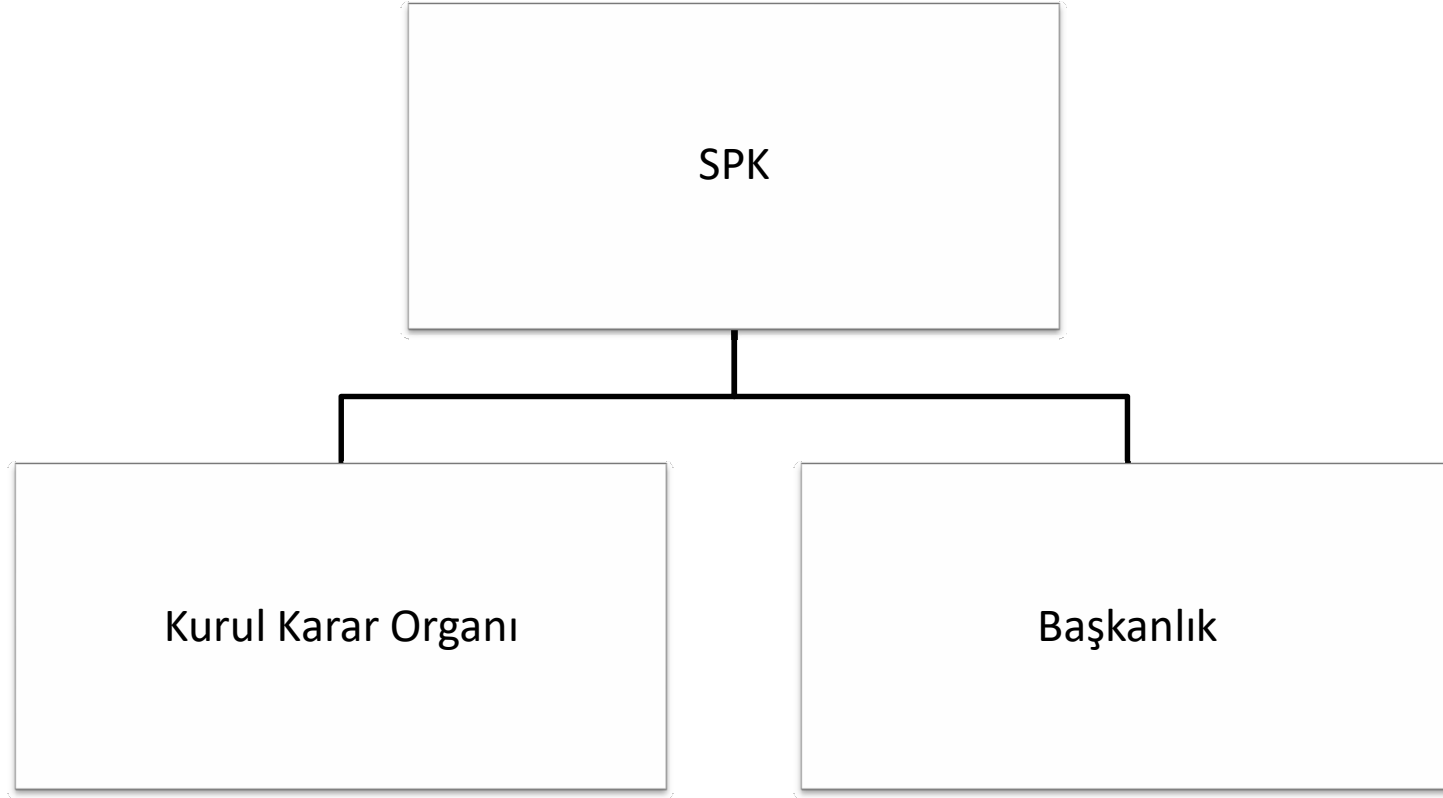
- Kurulun merkezi **İstanbul**'dadır (SPKan, md. 117/1).
- Kurul **iki teşkilattan** ibarettir.
- Bunlar;
 - kurul karar organı ve
 - başkanlıktır.

- SPK, kararlarını ve yetki ile sorumluluklarını bağımsız bir şekilde kullanır, herhangi bir organ, merci ya da kişiden **emri ve talimat almaz** (SPKan, md. 117/2).
- Diğer taraftan kurul kararları yerindelik denetimine tabi **tutulamaz** (SPKan, md. 117/2).
- Ancak SPK'nin kararları idari **yargı denetimine tabidir**.
- İdari yargıda açılacak idari davaların ilk derece yargı mercii **idare mahkemeleridir** (SPKan, md. 134/1).

- Kurul kararlarına karşı idari yargıda açılan davalar acele işlerden sayılarak **ivedi yargılama usulüne tabidir** (SPKan, md. 134/1).

- Kurulun kamu tüzel kişiliğinden ötürü, sahip olduğu para, evrak ve her türlü malın devlet malı niteliğinde olduğu aynı zamanda bu **malların haczedilemez ve rehnedilemez özelliğe sahip olduğu** yasa koyucu tarafından ayrıca düzenlenmiştir (SPKan, md. 117/5).

Şekil 7 Sermaye Piyasası Kurulu Teşkilatı

Sermaye Piyasası Kurulu Karar Organı

- SPK'nin **kurul karar organı**, biri başkan, biri de ikinci başkan olmak **üzere yedi üyeden** oluşur (SPKan, md. 118/1).
- **Başkan, ikinci başkan ve kurul üyeleri Cumhurbaşkanı tarafından atanır.**
- ~~Bakanlar Kurulu, **üyelerden birini başkan olarak atar** (SPKan, md. 119/2) ve atama kararı Resmi Gazete'de yayımlanır (SPKan, md. 119/2).~~

- ~~• Atanan başkanın başkanlığında toplanan kurul karar organı, başkanın teklifi üzerine üyelerden birini ikinci başkan ayrıca birini de başkan vekili olarak seçer (SPKan, md. 119/2).~~
- Kurul başkan ve üyeleri, görevleri ile ilgili Yargıtay Birinci Başkanlık Kurulu huzurunda yemin ederler (SPKan, md. 119/3).
- Kurul başkan ve üyeleri yemin etmedikçe göreve başladıkları kabul edilmez (SPKan, md. 119/3).

- Kurul karar organının başkanı, aynı zamanda başkanlık teşkilatının da başıdır (SPKan, md. 118/1).
- Başkanın çeşitli sebeplerle görevi başında olmaması **halinde ikinci başkan**, ikinci başkanın bulunmadığı **hallerde başkan vekili SPK başkanına** vekâlet eder (SPKan, md. 118/2).

- ~~• Kurul başkan ve üyelerinin görev süresi 5 yıldır (SPKan, md. 120/1).~~
- ~~• Süresi dolan SPK başkanı ya da kurul üyeleri bir defa daha olmak üzere **tekrar atanabilir** (SPKan, md. 120/1).~~
- Kurul başkan ve üyelerinin görev süreleri dolmadan herhangi bir sebeple **görevlerine son verilemez** (SPKan, md. 120/2).
- 3 sayılı Üst Kademe Kamu Yöneticileri ile Kamu Kurum ve Kuruluşlarında Atama Usûllerine Dair Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin III sayılı cetvelinde belirtildiği üzere kurul başkan ve üyelerinin **görev süreleri 4 yıldır.**

- SPKan md. 120/ 2 hükmü kurul başkan ve üyelerinin görev süreleri dolmadan herhangi bir sebeple görevlerine son verilemeyeceği şeklindedir (SPKan, md. 120/2).
- Ancak kanunda belirtilen istisnai sebepler nedeniyle kurul başkan ve üyelerinin **görevleri düşebilir ya da üyelikleri son bulabilir.**

- Bu halde **Cumhurbaşkanı** boşalan üyeliklere **en geç 2 ay içerisinde** üye olma şartlarını taşıyanlar arasından **atama yapar** (SPKan, md. 120/1).
- Kurul başkan ve üyelerinin **yapamayacağı işler** SPKan'ın 121'inci maddesinde düzenlenmiştir.

- Buna göre kurul başkan ve üyeleri;
 - Kurul ile ilgili görevlerini aksatamazlar,
 - Kurul görevleri dışında ayrıca resmi ya da özel bir görevde bulunamaz,
 - Dernek, vakıf, kooperatif ve benzeri yerlerde yöneticilik yapamaz,
 - Ticaretle uğraşamaz, serbest meslek faaliyetinde bulunamaz,
 - SPKan kapsamında olan ortaklıklarda ve kuruluşlarda pay sahibi olamaz,
 - Hakemlik ve bilirkişilik yapamazlar.

- Yasaklanmış bu görevlere karşın üyelerin **bilimsel amaçlı faaliyetlerine izin verilir.**
- Mezkûr maddenin devam eden fıkralarında kurul başkan ve üyelerinin edindikleri bilgilerle ilgili **mahremiyet esaslarına** riayet etmesi düzenlenmiştir.

- Buna göre kurul başkan ve üyeleri; “...görevde bulundukları sürede öğrendikleri gizlilik taşıyan bilgileri ve ticari sırları, görevlerinden ayrılmış olsalar bile kanunen yetkili kılınan mercilerden başkasına açıklayamazlar, kendilerinin veya başkalarının menfaatine kullanamazlar.”

- SPK'nın 135'inci maddesinde de düzenleme alanı bulan görevlerle ilgili sırların ifşa edilmemesi ödevi sadece kurul başkan ve üyelerine yönelik değil aynı zamanda SPK'nin dışarıdan destek hizmeti aldığı kişi ve kuruluşlar ile bunların çalışanları içinde geçerlidir.

- Sırların ifşasına yönelik yükümlülük kurul başkan ve üyelerinin ayrıca kurum personelinin ve diğerlerinin görevden ayrılmaları sonrasında da devam eder (SPKan, md. 135/1).
- **Kurul başkan ve üyelerinin**, kuruldaki görevlerinden ayrılmalarını takip eden iki yıl içinde yatırım kuruluşlarında görev alması yasaklanmıştır (SPKan, md. 121/3).

- **SPK meslek personeli**, görevden ayrıldıktan sonra, benzer şekilde son iki yılda inceleme ya da denetleme yaptıkları halka açık ortaklıklarda ve sermaye piyasası kurumlarında **iki yıl boyunca görev almalarına izin verilmez** (SPKan, md. 121/6).

Sermaye Piyasası Kurulu Başkanı

- Kurulun en üst yöneticisi olan başkan, kurulun **genel yönetim ve temsilinden** sorumludur (SPKan, md. 124) .
- Diğer bir ifadeyle kurumun yönetimiyle ilgili görevler başkan tarafından yürütülür.

- Kurul başkanı **Cumhurbaşkanınca 5 yıllık bir süre için** atanır.
- Atanacak kurul başkanı SPKan'ın 119'uncu maddesinde belirtilen **şartları taşımak zorundadır.**
- Aynı şekilde ikinci başkan, başkan vekili ve diğer üyeler **Cumhurbaşkanı'nca atanır**
- Maddeye göre kurul başkanı;

- T. C. vatandaşı olmak (TMK, md. 48/A-1),
- Kamu haklarından mahrum bırakılmamış olmak (TMK, md. 48/A-4),
- Bilerek işlenen bir suçtan dolayı bir yıl ya da daha uzun süreyle hüküm giymemiş olmak (TMK, md. 48/A-5),
- Af kapsamında sona ermiş olsa bile “...devletin güvenliğine karşı suçlar, Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama veya kaçakçılık suçlarından mahkûm olmamak (TMK, md. 48/A-5),
- İlgili mevzuatta hükmolunan askerlik ile ilgili yükümlülüklerini yerine getirmiş olmak (TMK, md. 48/A-6),
- Görevini devamlı yapmasına engel olacak akıl hastalığı bulunmamak (TMK, md. 48/A-7)
- En az lisans düzeyinde öğrenim görmüş olmak (SPKan, md. 119/1-b) zorundadır.

- SPK başkanı yahut üyesi olarak atanacaklarda liyakat esasına yönelik aranan eğitim ve deneyim şartı 2018 yılı itibariyle kaldırılmıştır.
- İlaveten 3 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile atanacak olanlar için 5 yıl çalışmış olmak şartı aranmaktadır (3 sayılı OCK, md. 3/1-c). Mezkûr maddeye göre Cumhurbaşkanı'nca atanacak olanlar, *"...Kamuda ve/veya sosyal güvenlik kurumlarına tabi olmak kaydıyla uluslararası kuruluşlar ile özel sektörde veya serbest olarak en az beş yıl çalışmış olmak"* şarttır.

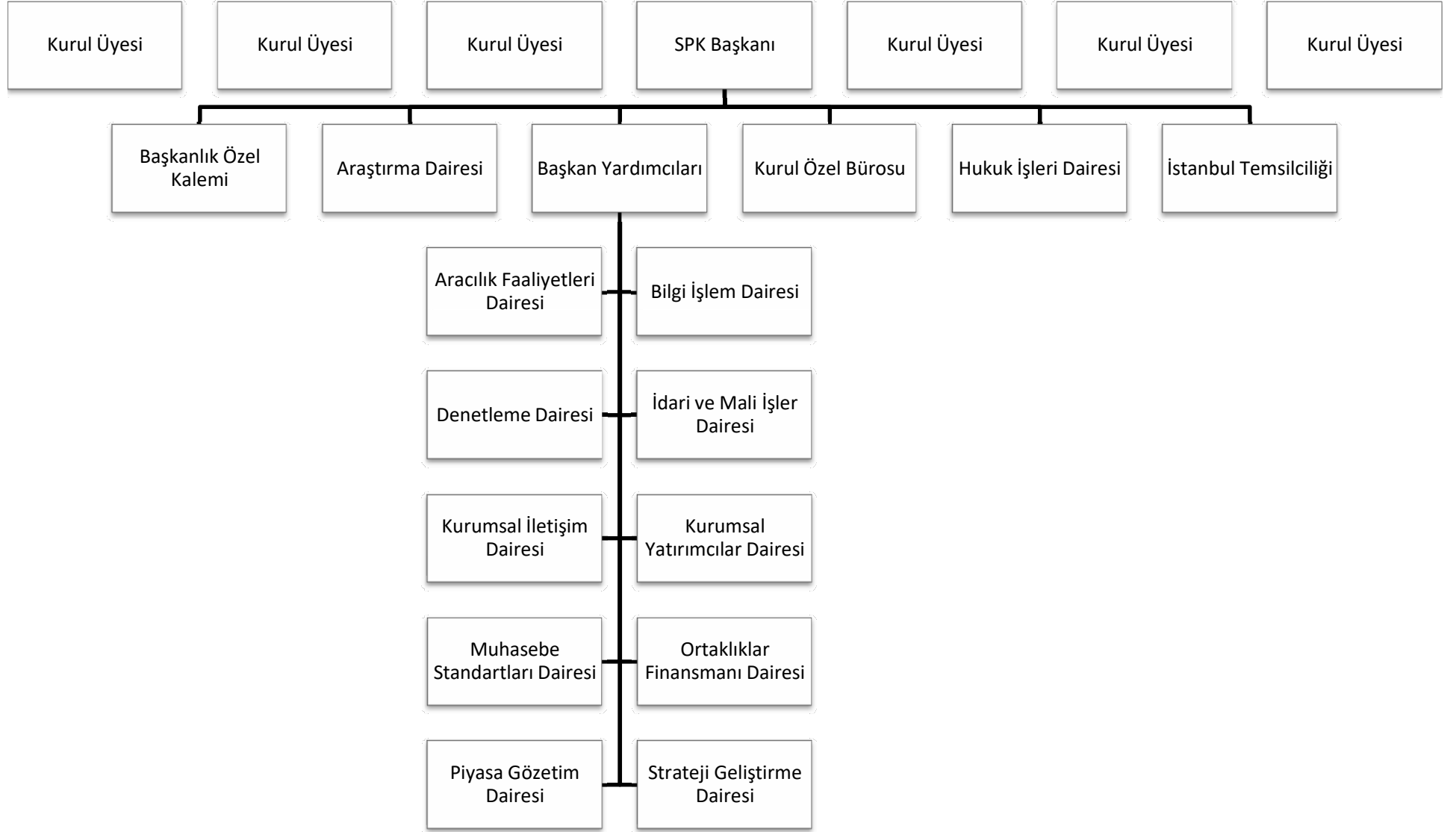
- ~~Diğer taraftan SPK başkanı atanacaklarda, görmüş oldukları yüksek öğrenim sonrasında “...mali piyasalar, ekonomi, maliye, işletme, sermaye piyasaları, bankacılık veya finans alanında veya bu alanlarla ilgili hukuk dallarında **en az on yıl deneyim sahibi olan veya** yukarıda sayılan öğrenim dallarında **en az on yıl öğretim üyeliği yapmış...**” olma şartı aranır.~~

- SPKan uyarınca SPK'nin **başkanına yüklenen ödev, sorumluluk ve yetkiler** aşağıdaki gibidir.

- “...
- *Kurul Karar Organı toplantılarının gündemini, gün ve saatini belirlemek, toplantıları yönetmek,*
- *Hizmet birimlerinden gelen önerilere son şeklini vererek Kurul Karar Organına sunmak,*
- *Kurul Karar Organı kararlarının yayımlanmasını sağlamak, bu kararların gereğinin yerine getirilmesini temin etmek ve uygulanmasını izlemek,*
- *Kurulun strateji ve hedeflerine uygun olarak hazırlanan yıllık bütçesinin, mali tablolarının, faaliyet raporlarının ve performans raporlarının hazırlanmasını sağlamak ve bunları Kurul Karar Organına sunmak,*
- *Hizmet birimlerinin, verimli ve uyumlu çalışmalarını sağlamak, Kurul hizmet birimleri arasındaki görev ve yetki sorunlarını çözmek, gerektiğinde hizmet birimlerine ek görev ve sorumluluklar vermek,*
- *Kurulun faaliyet gösterdiği alanda strateji, politikalar ve ilgili mevzuat ile Başkanlığın ve çalışanların performans ölçütleri hakkında değerlendirme yapmak,*

- *Kurulun diğer kuruluşlarla ilişkilerini yürütmek,*
- *Kurul Karar Organı tarafından atanması öngörülenler dışındaki Kurul personelini atamak,*
- *Kurul adına basın ve yayın organlarına beyan ve açıklamalarda bulunmak,*
- *Kurul bütçesinin uygulanmasını, gelirlerinin toplanmasını ve Kurul Karar Organının yetkisi dâhilinde bulunmayan harcamaların yapılmasını sağlamak,*
- *Kanunda düzenlenmiş bilimsel araştırmaların yapılmasını sağlamak üzere gerekli iç teşkilatın kurulmasına ve işleyişine ilişkin esasları belirlemek,*
- *Kurulun yönetim ve işleyişine ilişkin diğer görevleri yerine getirmek,*
- *Bu Kanun ve ilgili mevzuatta düzenlenen yatırım sözleşmesinin sektörel uzmanlık gerektiren alanlara ilişkin olması hâlinde, kamu kurum ve kuruluşlarından birlikte çalışmak üzere uzman personel ya da belirli bir konuda çalışma raporu talep etmektir."*

Şekil 8 Sermaye Piyasası Organizasyon Şeması

- SPK başkanına, başkanlığa ilişkin görevlerinde yardımcı olmak üzere kurul karar organı kararıyla **beş kurul başkan yardımcısı** atanır.
- **Kurul başkan yardımcılarının da taşınması zorunlu olan şartlar** için SPKan md. 119'a atıf yapılmaktadır.

.

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu

Genel Olarak

- Türk ekonomisi 90'lı yılların sonuna doğru önemli dalgalanmalar yaşamış, bu sürede bankacılık sektörünün yanlış yatırım araçlarına yönelmesi nedeniyle bazı bankalar ekonomik anlamda sarsılmıştır (BDDK; 2016, 5).

- Diğer taraftan bankacılık sistemi dağınık yapısıyla tüm **dış tehditlere karşı korumasız kalmıştır.**
- Bunun sonucu olarak; fon yaratma işlevi açısından bankaların ekonomik önemleri, onları **kamu gözetim altına alınmasını gerektirmiştir.**

- O dönem bankaların **denetimi Hazine Müsteşarlığı** tarafından yerine getirilmekteyken, tüm bu ekonomik sorunlar ve doğan ihtiyaçlar üzerine; 4389 sayılı mülga Bankacılık Kanununa eklenen bir hüküm ile **Haziran 1999 yılında BDDK'nin kurulması** kararlaştırılmış, gerekli alt yapı çalışmaları ardından BDDK, **Ağustos 2000'de faaliyete** başlamıştır.

- Günümüzde bankacılık sisteminin düzenlemesi ve denetlenmesi konusunda yetki sahibi olan BDDK'ye (Kuntalp ve Omağ, 2006: 8) yönelik düzenlemeler, BK'nin 82'nci maddesinde yer almıştır.
- BDDK; bankacılık kanunu ve bankacılık sisteminin diğer mevzuatına bağlı kalmak koşuluyla kendisine verilen **düzenleme ve denetleme yetkisini** yine kendi sorumluluğunda **bağımsız olarak yerine getirmektedir** (BK, md. 82/2).

- **Merkezi İstanbul'da kurulan kurumun Ankara'da bir temsilciliği** bulunmaktadır (BDDKTY, md. 4/3).
- Kurumun **iki organı** bulunmaktadır.
- Bunlar; **başkanlık** ve bankacılık düzenleme denetleme kuruludur (**BDDKur**) (BK, md. 82/1).
- Görüldüğü üzere kurum içerisinde bir organ olan BDDKur, BDDK'den farklı bir yapıyı ifade etmektedir.
- BDDK kamu tüzel kişiliğine haiz olmakla **birlikte idari ve mali özerkliğe sahiptir.**

- BK md. 82’de; **BDDK tarafından alınan kararların “yerindelik denetimine” tabi tutulamayacağına** hükmedilmiştir.
- Bunun anlamı BDDK’ce alınan kararların bağlı olduğu **üst merci tarafından denetlenemeyeceğidir.**
- Ayrıca BDDK’ye idari özerlik konusunda tam bağımsızlık sağlamak adına, toplumun hiçbir kesiminden **emir ve talimat almaksızın faaliyette bulunma garantisi** sağlanmıştır.

- Yani hiç kimse ya da hiç bir organ BDDK'nin kararlarını etkilemek için emir ve talimat veremez (BK, md. 82/2).
- **BDDK** kamu kurum özelliği ile faaliyetlerini yürütürken **ihtiyaç duyduğu finansmana, genel bütçe yoluyla** kavuşmaktadır.
- Devlet bütçesinden kendisine tahsis edilen **kaynağı** mali özerklik ilkesini sarmayacak şekilde, kendi bütçe esaslarına bağlı olarak, **serbestçe kullanır** (BK, md. 82/3).

- Aynı zamanda **kurumun malları devlet malı** olarak kabul edilmektedir. Bu nedenle bu mallarının **haczedilmesi** yahut **rehin edilmesi** mümkün değildir (BK, md. 82/5).
- BDDK'nin organizasyon şeması aşağıda Şekil 11'de verilmiştir.
- 2019 yılı itibariyle BDDK'nin düzenleme ve denetimine tabi kurum ve kuruluş sayısı **519'dur.**

- Bu kurum ya da kuruluşlar aşağıda Tablo 4’de verilmiştir.
- Tablo 4’te 2019 yılı itibariyle **53 bankanın** BDDK’nin düzenleme ve denetimine bağlı olarak faaliyet gösterdiği görülmektedir.
- Ayrıca bankalar yanında yabancı banka temsilcilikleri ile diğer sermaye piyasası kuruluşlarının da BDDK denetime tabi oldukları görülmektedir.

Tablo 4 BDDK'nin Denetimine Tabi Kurum-Kuruluşların Sayısı

Kuruluş Türü	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Bankalar	49	51	52	52	52	53
Mevduat Bankaları	32	32	32	32	32	32
Katılım Bankaları	4	4	4	5	5	6
Kalkınma ve Yatırım Bankaları	13	13	13	13	13	13
TMSF Bünyesindeki Bankalar	2	2	3	2	2	2
Banka Dışı Mali Kuruluşlar	122	119	107	101	99	94
Finansal Kiralama Şirketleri	33	30	29	26	25	23
Faktoring Şirketleri	76	77	66	61	60	57
Finansman Şirketleri	13	12	12	14	14	14
Diğer Kuruluşlar	223	230	246	351	357	371
Varlık Yönetim Şirketleri	11	10	13	15	15	20
Bağımsız Denetim Şirketleri	42	39	39	119	125	125
Derecelendirme Kuruluşları	1	1	1	1	1	1
Değerleme Kuruluşları	114	123	127	129	130	134
Yabancı Banka Temsilcilikleri	47	48	48	47	46	44
Finansal Holding Şirketleri	3	3	3	2	0	0
Ödeme Kuruluşları	0	0	5	25	29	34
Elektronik Para Kuruluşları	0	0	4	7	11	14
Diğer	5	6	6	6	0	0
Toplam	394	400	405	504	508	519

- BDDK'nin kuruluş ve denetim görevine yönelen faaliyetleri yürütmek üzere teşkilatlanması, **Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi öncesinde** Başbakanlık tarafından çıkarılan bir yönetmelikle düzenlenmiştir.
- Başbakanlığın 02.01.2014 tarih ve 2014/5885 numaralı kararıyla çıkarılan Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu Teşkilat Yönetmeliği (BDDKTY), 16.03.2014 tarihinde yeniden düzenlenerek 28943 numaralı RG'de yayımlanmıştır.

- Adı geçen yönetmeliğin 5'inci maddesiyle BDDK'ye;
 - tasarruf sahiplerinin haklarını korumak,
 - *bankacılık sektörünü tehlikeye sokacak her türlü zararlardan korumak,*
 - kanunun uygulanmasını sağlamak ve kanun kapsamında olan kuruluşları düzenlenmek ve denetlenmek,
 - Türk bankacılık sektörünün uluslararası bankacılık sektörüne uyum sağlaması ve finansal hizmet sektörünün gelişimi
- gibi pek çok görev yüklenmiştir.

Bankacılık Düzenleme Denetleme Kurulunun Görev, Yetki ve Sorumlulukları

- Bankacılık sektörünü düzenleyen temel kanun ve diğer mevzuatla BDDK'ye temelde;
 - finansal piyasalarda güven ve istikrarı sağlama,
 - etkin şekilde işleyen kredi sistemini sürdürme,
 - mali sektörün gelişmesini sağlama ve
 - tasarruf sahiplerinin hak ve menfaatlerini korumagibi çeşitli görevler yüklenmiştir.

- BDDK bu amaçlar doğrultusunda;

- “...
- *Finansal kiralama, faktoring ve finansman şirketlerinin; kuruluş ve faaliyetlerini, yönetim ve teşkilat yapısını, birleşme, bölünme, hisse değişimini ve tasfiyelerini düzenlemek, uygulamak, uygulanmasını sağlamak, uygulamayı izlemek ve denetlemek,*
- *Yurt içi ve yurt dışı benzer kurumların katıldığı uluslararası malî, iktisadî ve meslekî teşekküllere üye olmak, görev alanına giren hususlarda yabancı ülkelerin yetkili mercileri ile mutabakat zaptı imzalamak,*
- *Kanunla kuruma verilen diğer görevleri yapmak ile görevli ve yetkilidir” (BK, md. 93/1).*

- BDDK, bankaların çalışma düzenlerinin emin bir şekilde işlemesini dolayısıyla bankalarda tasarruf sahibi olanların haklarını tehlikeye düşürecek ve ekonomide önemli zararlar doğurabilecek her türlü işlem ve uygulamanın önüne geçmek vb. diğer **görevlerini mevzuata uygun bir şekilde yerine getirmek için gerekli kararların ya da tedbirlerin alınmasında yükümlülük ve yetki sahibidir** (BK, md. 93/2).

- BDDK bu yetkisini düzenleyici işlemler (tebliğ, kurul kararı vb. hukuki metinler) sayesinde kullanır (BK, md. 93/4).
- Ayrıca BK'nin uygulamasını göstermek üzere yönetmelik çıkarabilir (BK, md. 93/4).
- BDDK gideceği bu düzenlemelerde **Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın**, Devlet Plânlama Teşkilatı ile diğer ilgili kurumların görüşlerini almak durumundadır.

- Görüş talep edilen bakanlık ya da diğer kurumların 7 günlük süre içerisinde cevap vermesi beklenir.
- Süre zarfında verilmeyen cevap düzenlemenin zımnen kabulü şeklinde anlaşılarak görüş verilmiş kabul edilir (BK, md. 93/5).
- **BDDK faaliyetlerinde bağlı olduğu Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın kalkınma plânına ve programlarda yer alan ilke, strateji ve politikalara uymak zorundadır** (BK, md. 93/3).

- BDDK tarafından yapılacak düzenlemelerin taslak halleri kamuoyunun bilgisine sunulmak üzere, BDDK'nin internet sayfası ve diğer kitle iletişim araçlarıyla duyurulması gerekmektedir (BK, md. 93/6).
- Kamuoyuna bu türden duyurulara 7 gün süreyle devam edilir (BK, md. 93/6).

- Kişi ve kuruluşları ilgilendiren ve onlara özel olarak alınan kararların doğrudan bu kişilere duyurulması yanında haftalık bültenle sunulması BK'de ayrıca düzenlenmiştir (BK, md. 93/7).
- Diğer taraftan tüzel kişiliğe haiz kamu kurum ve kuruluşları; **(kanun ve Cumhurbaşkanlığı kararnameleriyle belirlenmiş görev alanlarında,)** BDDK'nin faaliyetlerinde bu kuruma gerekli yardımları sağlamakla ödevlendirilmiştir(BK, md. 93/8).

- 2013 yılında 6495 sayılı kanunun 34'üncü maddesiyle 5411 sayılı BK'nin 93'üncü maddesinde yapılan yasal düzenlemelerle BDDK'ye bankacılık hizmet ve işlemleri ile banka ya da kredi kartlarının; 29/4/1959 tarihli ve 7258 sayılı Futbol ve Diğer Spor Müsabakalarında Bahis ve Şans Oyunları Düzenlenmesi Hakkında Kanunun 5'inci maddesinde, bu kanunun verdiği yetkiye dayanmaksızın bahis oynatılması ve benzeri suç fillerine neden olacak şekilde kullanılmasını önlemek şeklinde ayrı bir sorumluluk daha yüklenmiştir.

- Sonuç olarak BDDK'ye yüklenen görevler;
 - **sektörün geliştirilmesi** (BK, md. 94),
 - **yerinde denetim ve gözetim** (BK, md. 95)

gibi iki temel fonksiyon yanında,

 - **bilgi ve belge isteme yetkisi** (BK, md. 96),
 - **şeffaflık ve hesap verilebilirliğin sağlanmasıdır** (BK, md. 97).
- Bir diğer ödev niteliğindeki sorumluluk hali **kurumlar arası işbirliğinin** (BK, md. 98) **sağlanmasıdır.**

- BDDK, kamu kurum ve kuruluşlarından ve gerçek ile tüzel kişilerden **bilgi ve belge isteme yetkisine sahiptir** (BK, md. 96/2).
- İstenecek bilgi ya da belge; devletin güvenliği ve devletin dış yararına karşı ağır sonuç yaratacak nitelikte veyahut kişilerin meslek sırları, aile hayatlarının gizliliği ve onların savunma haklarını ihlal edecek düzeydeki bilgilerden olamaz (BK, md. 96/2).

- Buna karşın bu bilgi ve belgeler, özel kanunlarda açıklanması yasaklanmış ya da sınırlanmış bilgiler dahi olsa BDDK'nin kanunlarca verilen görevleriyle ilişkili olmak şartıyla ilgililerden talep edilebilir (BK, md. 96/2).

- Bilgi ve belge istenenler, bu yükümlülüğü uygun süre ve ortamda sürekli ya da bir defalığına, [gereken kolaylığı göstermekle birlikte (BK, md. 96/3)], tüm bilgi işlem sistemini denetim amaçlarına uygun olarak ilgili personele açmaya, verilerin güvenliğini sağlamaya ve muhafaza etmek zorunda oldukları her türlü defter, belge ve karneler ile vermek zorunda bulundukları bilgilere ilişkin mikrofiş, mikrofilm, manyetik teyp, disket ve benzeri ortamlardaki kayıtlarını ve bu kayıtlara erişim veya kayıtları okunabilir hale getirmek için gerekli tüm sistem ve şifreleri incelemek için ibraz etmeye ve işletmeye, istenen her türlü defter ve belgeyi göstermeye, vermeye ve incelemeye hazır bulundurmaya mecburdurlar (BK, md. 96/2).

- Bankalar ve finansal holding şirketleri, finansal kiralama, faktoring ve finansman şirketleri ve bunların ortakları ya da bağlı ortaklıkları ya da nitelikli paya sahip olduğu ortaklıkları, birlikte kontrol ettiği ortaklıkları, şubeleri ile temsilcilikleri, bağımsız denetim, değerlendirme ve destek hizmeti kuruluşları **gizli dahi olsa BK'nin uygulanması ile ilgili olarak her türlü bilgi ve belgeyi BDDK'nin talebi üzerine BDDK'ye vermekle mükelleftirler (BK, md. 96/1).**

- Yerinden denetim ve gözetime ilişkin düzenlemeler kapsamında BDDK'nin banka ya da benzeri finans kuruluşlarından BK md. 96'ya göre **talep ettiği bilgi ve belgelerin gönderilmemesi halinde**, banka ya da benzeri finans kuruluşlarına **5.000 TL'den 15.000 TL'ye kadar idari para cezası** uygulanır (BK, md. 146/1-p).

- Bilgi ve belgelerin geç gönderilmesi halinde 5.000 TL'den 10.000 TL'ye kadar, “...eksik bilgi ile gönderilmesi, kontrol hataları içermesi veya kontrol hatalarının süreklilik arz etmesi hâlinde...” ise **5.000 TL'den 15.000 TL'ye kadar idari para cezası** uygulanır (BK, md. 146/1-p).

BAŞKANLIK

Başkan

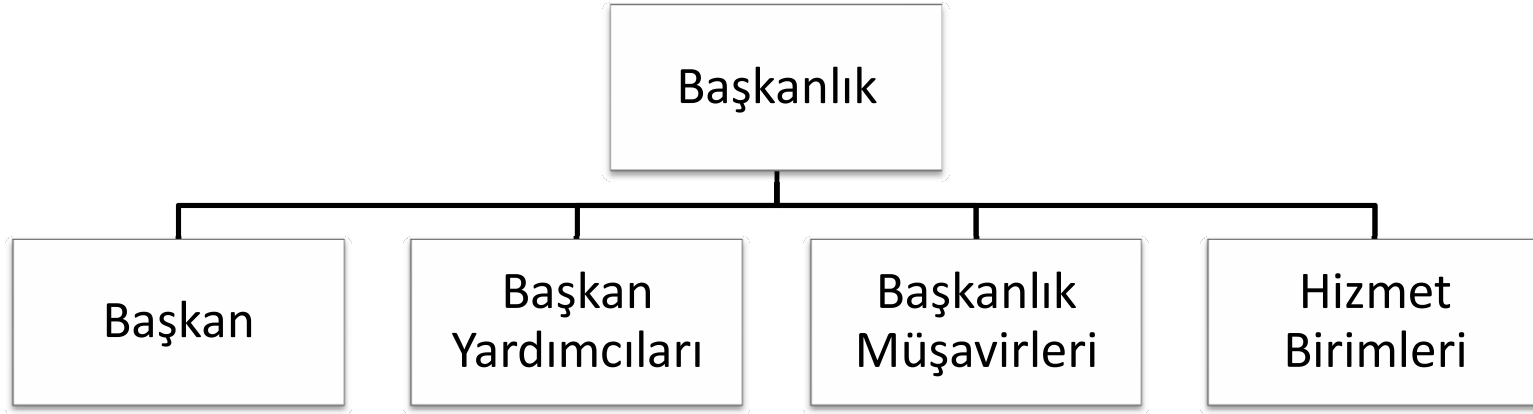
- BDDK'nin en üst yöneticisi olan başkan, BDDK'nin **genel yönetim ve temsilinden** sorumludur (BK, md. 89/1).
- Daha öncede ifade edildiği üzere BDDKur'un başkanı aynı zamanda kurumunda başkanı kabul edilmektedir.

- Doğaldır ki; kurulun başına atanan başkan aynı zamanda kurumunda başkanı olarak atanmaktadır.
- BDDK başkanı 4 yıllığına Cumhurbaşkanı tarafından atanır (3 sayılı OCK md. Ekli III sayılı Cetvel).
-

- Başkanlık organı;
 - başkan,
 - başkan yardımcıları,
 - başkanlık müşavirleri ve
 - hizmet birimlerinden oluşur (BDDKTY, md. 8).

- Kurum başkanının kanunla belirlenmiş pek çok görevi bulunmaktadır.
- Başkan bunlardan bazılarını yetki sınırlarını belirlemek ve yazılı olmak koşuluyla alt kademedeki görevlilere devretme yetkisi bulunmaktadır (BK, md. 89/3).

Şekil 9 Banka Düzenleme Denetleme Kurulu Başkanlık Organı

- Başkanın görev ve yetkileri şunlardır (BK, 89/2):
 - “...
 - *Kurul toplantılarının gündemini, gün ve saatini belirlemek, toplantıları idare etmek, gündeme alınmayan başvurular hakkında gerekli işlemleri yapmak ve bunlara ilişkin olarak Kurula bilgi vermek.*
 - *Kurul kararlarının yayımlanmasını veya tebliğini sağlamak, bu kararların gereğinin yerine getirilmesini temin etmek ve uygulanmasını izlemek.*
 - *Hizmet birimlerinden gelen önerilere son şeklini vererek Kurula sunmak.*
 - *Kurulun belirlediği stratejilere, amaç ve hedeflere uygun olarak, Kurumun yıllık bütçesi ile malî tablolarını hazırlamak.*
 - *Hizmet birimlerinin, verimli ve uyumlu bir biçimde çalışmasının en üst düzeyde organizasyonu ve koordinasyonunu sağlamak, Kurum hizmet birimleri arasında çıkabilecek görev ve yetki sorunlarını çözmek.*

- *Yıllık faaliyet raporlarını hazırlamak, amaç ve hedeflere, performans ölçütlerine göre faaliyetlerin değerlendirilmesini yaptırmak ve bunları Kurula sunmak.*
- *Kurumun faaliyet gösterdiği alanda strateji, politikalar ve ilgili mevzuat ile Başkanlığın ve çalışanların performans ölçütleri hakkında değerlendirme yapmak.*
- *Kurumun diğer kuruluşlarla ilişkilerini yürütmek ve Kurumu temsil etmek.*
- *Kurul tarafından atanması öngörülenler dışındaki Kurum personelini atamak.*
- *Kurum başkanı adına imzaya yetkili personelin görev ve yetki alanını belirlemek.*
- *Kurumun yönetim ve işleyişine ilişkin diğer görevleri yerine getirmek.*
- *...*

Başkan Yardımcıları

- BDDKur alacağı kararlar, başkana yardımcı olmak üzere **5 başkan yardımcısı** atanmasına karar verir (BK, md. 90/1).
- Başkan yardımcılarını **BDDKur üyelerinin taşımaları gereken şartları taşımak zorundadır** (BK, md. 90/1).

- Başkan **yardımcılarından birine**, yerinde denetim ve gözetimle görevli birimlerin sorumluluğu verilir.
- **Başkan yardımcılarının** sorumlu olacakları **görev alanları**, onların mesleki deneyimlerini dikkate alarak **belirleme** görevi **başkana verilmiştir** (BDDKTY, md. 11/2).
- Başkanlar gibi başkan yardımcıları da yetki ve görevlerinden bazılarını sınırlarını belirlemek ve yazılı olmak koşuluyla alt kademe görevlilerine devredebilir (BK, md. 90/1).

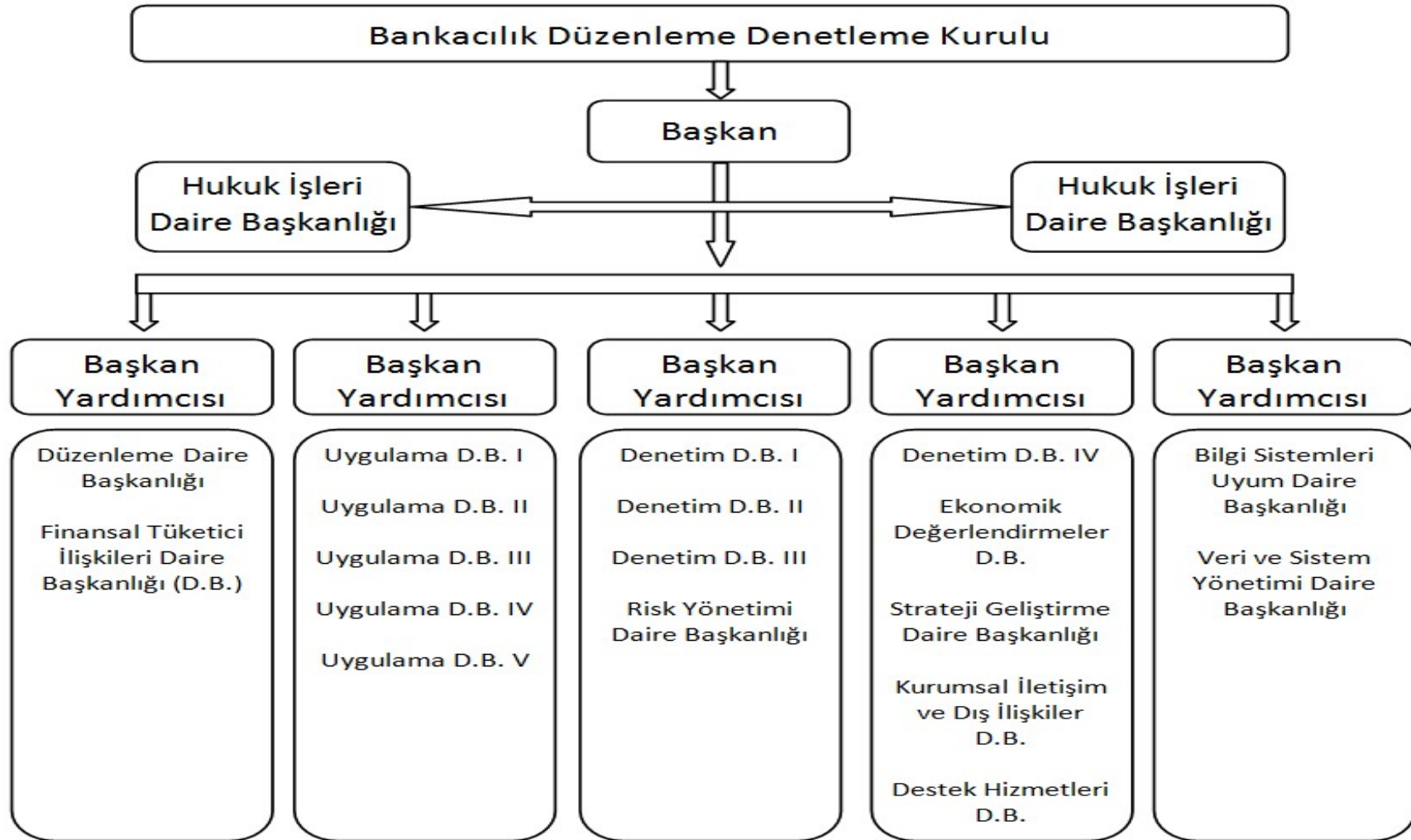
- Başkan yardımcılarının en önemli işlevi başkan tarafından verilen görevleri yerine getirmektir (BDDKTY, md. 11/3).
- Diğer taraftan, **kurulun yönetim kademeleri ile hizmet birimleri arasındaki işbirliğinin sağlanması başkan yardımcılarının görevleri arasında yer almaktadır** (BDDKTY, md. 11/3).

- Ayrıca başkan yardımcılarının mevzuattan doğan yükümlülük ve görevlerinin yanında kurulca sorumlulukları altında bulunan alt kademe birimlere verilen görevlerin yerine getirilmesinden sorumludurlar (BDDKTY, md. 11/4).

Başkanlık Müsteşarları

- **Başkanlık müsteşarlığı** BK'nin 91'inci maddesi üçüncü fıkrasından doğan yetkiye dayanılarak; **başkanın özel alanlarda ihtiyaç duyduğu danışmanlık hizmetinin sağlanması** adına, BDDKTY'nin 12'nci maddesinde düzenlenmiştir.

Şekil 10 Bankacılık Düzenleme Denetleme Kurumu Denetleme Kurumu Organizasyon Şeması

- Buna göre; gerekli görülen hallerde **danışmanlık hizmeti alınması** ya da başkan tarafından verilecek diğer görevlerin yapılması adına BDDK bünyesinde **başkanlık müsteşarları istihdam edilebilir.**
- Müsteşarların **hukuk, basın, halkla ilişkiler, yönetim ve finans gibi** alanlarda istihdam edileceği ve bu müsteşarların sayısının **15'i geçemeyeceği** yine mezkûr yönetmelikte yer alan düzenlemelerdir.

- Dikkat edileceği üzere; yönetmelikte mesleki alanlar “...*gibi alanlar...*” şeklinde düzenlendiğinden **danışmanlık hizmetinin alınacağı mesleki alan sınırlandırılmamıştır.**
- Müşavirlerin görevlendirilmeleri başkan tarafından gerçekleştirilir.

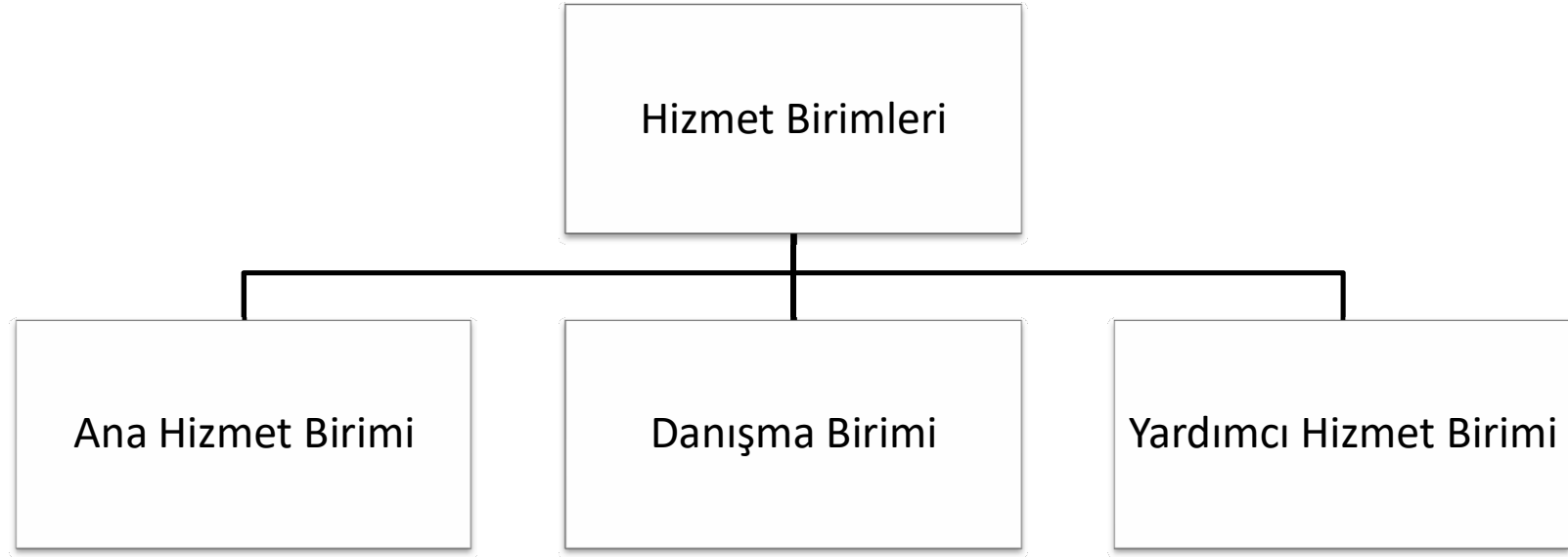
- Yönetmelikte yer alan hükmün devamında **müşavir olarak atanacaklarda; bankacılık, finans, bilişim, hukuk, basın ve halkla ilişkiler** ile yönetim alanlarında **en az on yıllık meslekî tecrübeye** sahip olma şartı aranmaktadır.
- Yine bankalar yeminli murakıplarının veya bankacılık uzmanlarının bununla birlikte bilişim, hukuk ve BDDK uzmanlarının bu göreve atanabilecekleri dolayısıyla onların da on yıllık tecrübeye sahip olmaları gerektiği düzenlenmiştir.

- Hükümde belirtilen alanlar ya da unvanlara sahip olmayıp **en az doktora derecesinde akademik unvana sahip olanların da** müsteşarlık görevine atanabileceklerine hükmedilmiştir.

Hizmet Birimleri

- Kurum daire başkanlıkları şeklinde örgütlenmiş hizmet birimlerinden oluşmaktadır.
- Bunlar **üç grupta** sınıflandırılmıştır.
- **Ana hizmet, danışma ve yardımcı hizmet** birimlerinden oluşan **daire başkanlıklarının sayısı 10'u geçemez.**

Şekil 11 Banka Düzenleme Denetleme Kurumu Hizmet Birimleri

- Buna karşın 2007 yılında BK'ye 5667 sayılı kanunla eklenen ibare sonrasında **Hazine ve Maliye Bakanı'nın onayı ile BDDKur'un 20'yi geçmemek üzere daire başkanlıklarını arttırma yetkisi bulunmaktadır** (BK, md. 91/1).
- Ana hizmet birimi olarak kurumun bütçesinin hazırlanması, stratejik hedeflerin belirlenmesi vb. hizmetleri yerine getirecek **strateji geliştirme daire başkanlığı kurulması gerekmektedir** (BK, md. 91/3).

- Ayrıca kanunda; hizmet birimleri kapsamında destek hizmetleri daire başkanlığının kurulması öngörülmüştür (BK, md. 91/3).
- Özellikle insan kaynakları ve eğitim, idarî ve malî işler ve benzeri faaliyetler bu daire başkanlıkları kapsamında yürütülür (BK, md. 91/4).
- Bu amaçla kurulan **daire başkanlıklarından biri, BDDKur'a özel büro hizmeti sağlamak üzere en çok 8 tane olabilir** (BK, md. 91/4).
- Ayrıca BDDK, **Cumhurbaşkanı'nın kararıyla**, yurt içi temsilciliklerin açılmasına karar verebilir (BK, md. 91/5).

BDDK Personeli

- BDDK, BK ile kendine verilen yetkiler ile görevlerin yürütülmesini nitelikli personel istihdamıyla sağlar.
- Bu şekilde istihdam edilecek personel ise BK'de meslek personeli olarak adlandırılır.

- Süreklilik arz eden görev ve hizmetler;
 - Bankalar yeminli murakıpları
 - Bankalar yeminli murakıp yardımcıları,
 - Bankacılık uzmanları,
 - Bankacılık uzman yardımcıları,
 - Hukuk uzmanları,
 - Hukuk uzman yardımcıları,
 - Bilişim uzmanları,
 - Bilişim uzman yardımcıları,
 - BDDK uzman,
 - BDDK uzman yardımcılarındaoluşan meslek personeli ve idarî personel eliyle yürütülür (BK, md. 92/1).

- BDDK'nin ana hizmet birimlerinde yürütülecek olan ve **uzmanlık gerektiren işlerde meslek personeli çalıştırılması esastır** (BK, md. 92/4).
- BDDK'de görev alacak her türlü personel, BDDKur üyelerinde aranan şartlardan aşağıda belirtilenleri ayrıca yönetmelik düzeyinde de belirtilen diğer şartları taşımaları gerekir (BK, md. 92/1).

- Buna göre BDDK’de görev alacak her türlü personel;
 - T. C. vatandaşı olmak (TMK, md. 48/A-1),
 - Kamu haklarından mahrum bırakılmamış olmak(TMK, md. 48/A-4),
 - Bilerek işlenen bir suçtan dolayı bir yıl ya da daha uzun süreyle hüküm giymemiş olmak (TMK, md. 48/A-5),

- Af kapsamında sona ermiş olsa bile *“...devletin güvenliğine karşı suçlar, Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama veya kaçakçılık suçlarından mahkûm olmamak”* (TMK, md. 48/A-5),

- İlgili mevzuatta hükmolunan askerlik ile ilgili yükümlülüklerini yerine getirmiş olmak (TMK, md. 48/A-6),
- Görevini devamlı yapmasına engel olacak akıl hastalığı bulunmamak (TMK, md. 48/A-7)
- Banka kurucu ortaklarında aranan şartlardan; müflis olmamak, TMSF'ye devredilen bankalardan birinde nitelikli paya sahip olmamak ve hüküm giymemiş olmak (BK, md. 8/1-a,b,c,d),
- Çalışma ve imza yetki yasağı kapsamında olmamak (BK, md. 26) durumundadır.

- Bu şartlar dışında BDDK'ye “...bankacılık, hukuk, bilişim ve BDDK uzman yardımcılıkları ile bankalar yeminli murakıp yardımcılığına atanacakların, üniversite ve yüksekokulların *en az dört yıllık eğitim veren; hukuk, siyasal bilgiler, iktisadi ve idari bilimler, iktisat, işletme fakültelerine bağlı bölümler ile bankacılık, bankacılık ve finans, fizik, matematik, istatistik, istatistik ve bilgisayar, bilgisayar mühendisliği, elektrik mühendisliği, elektronik mühendisliği, elektrik-elektronik mühendisliği, elektronik ve haberleşme mühendisliği, endüstri mühendisliği, matematik mühendisliği bölümlerinden veya bunlara denkliği Yükseköğretim Kurulu tarafından onaylanmış yurt içindeki veya yurt dışındaki fakülte veya yüksekokullardan mezun veya belirtilen alanlarda lisansüstü eğitim yapmış olmaları, yapılacak giriş sınavında başarılı olmaları*” gereklidir (BK, md. 92/1).

- **Meslek personeli, son iki yıl içinde** fiilen yerinde denetim veya gözetim sürecinde denetim veya gözetim ya da uygulama faaliyetinde bulunduğu bir bankada asgari iki yıl geçmeden görev kabul edemezler (BK, md. 92/1).

Bankacılık Düzenleme Denetleme Kurulu

- BDDKur'un BDDK'nin karar organı olduğu, BK'nin 83'üncü maddesi birinci fıkrasında düzenlenmiştir.
- **7 üyeli** BDDKur'da üyelerden **biri başkan biri ikinci başkan** olarak **atanmaktadır** (BK, md. 83/1).

- Kurula başkan seçilen üye aynı zamanda BDDK'nin başkanı olmaktadır (BK, md. 83/1).
- Çeşitli (izin, hastalık, yurt içi ve dışı görevlendirme gibi) sebeplerden ötürü başkanın olmadığı durumlarda; **ikinci başkan, başkana vekâlet etmektedir** (BK, md. 83/2).
- Benzer şekilde başkan ve ikinci başkanın birlikte bulunmadığı hallerde kurul, **kendi arasından bir üye belirleyerek başkana vekâlet edilmesini sağlar** (BK, md. 83/2).

- **BBDKur'a başkan ve ikinci başkan Cumhurbaşkanı'nca atanmaktadır** (BK, md. 84/2).
- **Cumhurbaşkanı üyelerden birini ikinci başkan olarak görevlendirir** (BK, md. 84/2).
- Atanacak üyelerin BK'nin 84'üncü maddesinde belirtilen şartları taşımaları gerekmektedir (BK, md. 85/1).
- BDDK başkan ve üyelerine ilişkin görev süresi 5 yıl olarak düzenlenmişti.
- Bu hüküm 2018 yılında (BK, md. 85/1'in) mülga edilmiş, Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi sonrasında yayımlanan 3 sayılı OCK ile BBDKur başkan ve üyelerinin görev süresi **4 yıl olarak yeniden tespit edilmiştir.**

- Bu şartların belirlenmesinde, liyakatin sağlanması adına öğrenim durumu ve kıdem bir arada düşünülmüştür (Sancakdar, 2001: 48).
- **Ancak 2018 yılında 703 sayılı KHK ile BK md. 84/1-d’de yer alan eğitim şartı yürürlükten kaldırılmıştır.**
- **Devam eden fıkra da öne sürülen mesleki tecrübe şartı da benzer şekilde mülga edilmiştir.**

- İlaveten 3 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile atanacak olanlar için 5 yıl çalışmış olmak şartı aranmaktadır (3 sayılı OCK, md. 3/1-c).
- Mezkûr maddeye göre Cumhurbaşkanı'nca atanacak olanlar, “...*Kamuda ve/veya sosyal güvenlik kurumlarına tabi olmak kaydıyla uluslararası kuruluşlar ile özel sektörde veya serbest olarak en az beş yıl çalışmış olmak*” şarttır.

- Bu şartlar sırasıyla;
 - T. C. vatandaşı olmak (TMK, md. 48/A-1),
 - Kamu haklarından mahrum bırakılmamış olmak(TMK, md. 48/A-4),
 - Bilerek işlenen bir suçtan dolayı bir yıl ya da daha uzun süreyle hüküm giymemiş olmak (TMK, md. 48/A-5),
 - Af kapsamında sona ermiş olsa bile “...devletin güvenliğine karşı suçlar, Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama veya kaçakçılık suçlarından mahkûm olmamak” (TMK, md. 48/A-5),
 - İlgili mevzuatta hükmolunan askerlik ile ilgili yükümlülüklerini yerine getirmiş olmak (TMK, md. 48/A-6),
 - Görevini devamlı yapmasına engel olacak akıl hastalığı bulunmamak (TMK, md. 48/A-7)

- Banka kurucu ortaklarında aranan şartlardan; müflis olmamak, TMSF'ye devredilen bankalardan birinde nitelikli paya sahip olmamak ve hüküm giymemiş olmak (BK, md. 8/1-a,b,c,d),
- Çalışma ve imza yetki yasağı kapsamında olmamak (BK, md. 26)

- BDDKur'a atanan üyeler **yargı huzurunda yemin** ederek görevlerine başlarlar. Yargıtay Birinci Başkanlık Kurulu huzurunda edilecek yeminde; *"...görevlerinin devamı süresince görevlerini tam bir dikkat, dürüstlük ve tarafsızlık ile yürüteceklerine, kanun hükümlerine aykırı hareket etmeyeceklerine ve ettirmeyeceklerine... yemin ederler"* (BK, md. 84/3).
- BDDKur üyeleri, **yemin etmedikçe göreve başlayamazlar** (BK, md. 84/3).

Bankacılık Düzenleme Denetleme Kurulu Üyelerinin Görevleri ve Sona Ermesi

- BK'nin 88'inci maddesi birinci fıkrasında **BDDKur'un görevleri** yedi bent halinde sıralanmıştır.
- Buna göre kurul;
 - BDDK'nin kapsamında olan sektör veya alanla ilgili uluslararası ilke ve standartlara uyumlu ikincil düzenlemeleri yapmak ve kararlar almak (BK, md. 88/1-a).

- BDDK'nin stratejik plânını, performans ölçütlerini, amaç ve hedeflerini, hizmet kalite standartlarını belirlemek, insan kaynakları ve çalışma politikalarını oluşturmak, BDDK'nın hizmet birimleri ve bunların görevleri hakkında öneride bulunmak (BK, md. 88/1-b).
- BDDK'nin stratejik plânı ile amaç ve hedeflerine uygun olarak hazırlanan bütçe teklifini görüşmek ve karara bağlamak (BK, md. 88/1-c).

- BDDK'nin performansını ve malî durumunu gösteren raporları onaylamak (BK, md. 88/1-d).
- Başkanın önerisi üzerine, başkan yardımcıları ve daire başkanlarını atamak (BK, md. 88/1-e).
- Taşınmaz alımı, satımı, kiralanması konularındaki önerileri görüşüp karara bağlamak (BK, md. 88/1-f).
- Kanunlarla verilen diğer görevleri yapmakla yükümlüdür (BK, md. 88/1-g).

- ~~• BDDKur üyelerinin BK'de öngörülen sebeplerden dolayı üyelikleri sona erebilir.~~
- ~~• **Üyeliği sona erenlerin yerine 1 ay içinde Bakanlar Kurulu** yukarıdaki (BK'nın 83'üncü maddesinde hükmolunan) üye şartlarını taşıyanlar arasından **üye atamak durumundadır** (BK, md. 85/1).~~
- ~~• Boşalan üyeliklere atananların görev süresi, **eski üyenin görev süresinin bitmesiyle** sona erer (BK, md. 85/1).~~

- BDDKur üyeleri, yasal şartları sağlamaları ve usulüne uygun atandıkları takdirde, **kendileri istemedikleri sürece görevlerinden azil edilemezler.**

- Bu **güvencenin bir kaç istisnası** BK md. 85/2'de açıklanmıştır.
- Mezkûr fıkroda yasa koyucu, başkan ya da üyelerin:
 - Ağır hastalık ya da engellilik gibi hallerle iş göremeyeceklerinin tespit edilmesi,
 - Kanunda hükmolunan üye olma şartlarının kaybedilmesi,
 - BK'de üyelere getirilmiş çalışma yasağına uyulmaması,
 - Görevlerinden ötürü işlenen suçlardan haklarında kesinleşmiş bir hükmün verilmesi

hallerinde **Cumhurbaşkanı'nın onayı** ile görevden alınacağı yönünde iradesini yansıtmıştır.

- İş görmezlik haliyle görevinden uzak kalan başkan ya da üyelerin **iş görmezlik halinin üç aydan fazla sürmesi halinde ise üyenin üyeliği düşmektedir.**
- Görevden alınan ya da üyeliği düşen başkan ya da üyelerin yerine **Cumhurbaşkanı'nca** bir ay içinde atama yapılır.

- Başkan ve üyelerin görevlerinden alınmalarının bir **başka istisnası**, **haklarında devletin güvenliğine karşı suçlar dâhil zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas gibi TMK md. 48/A-5’de sıralanan suçlardan ceza davası açılması** halinde ortaya çıkmaktadır.
- Bu hallerde başkan ve üyeler, **Cumhurbaşkanı’nca tedbiren görevlerinden uzaklaştırılabilirler**. Bunlar yerine geçici atamalar **Cumhurbaşkanı’nca uygun görülebilir** (BK, md. 85/3).
- Bu şekilde atananlar, yerine atandıklarının süresini tamamlar (BK, md. 85/1). .

Başkan ve Üyelerin Yapamayacağı İşler

- BDDKur başkan ve üyelerin, tam zamanlı çalışma esasına uygun olarak, asli görevleri dışında yapamayacağı işler BK'nin 86'ncı maddesi birinci fıkrasında sıralanmıştır.
- Başkan ve üyeler üyelikleri süresince; tam zamanlı çalışma süreleri dışında olsa dahi **resmi veya özel hiçbir görev üstlenemezler.**

- Bunun yanında;
 - Dernek, vakıf, kooperatif ve benzeri yerlerde yöneticilik yapamazlar,
 - Ticaretle uğraşamazlar,
 - Serbest meslek faaliyetinde bulunamazlar,
 - BDDK'nin kapsamında olan sektör veya alanla ilgili ortaklıklarda pay sahibi olamazlar,
 - Hakemlik ve bilirkişilik yapamazlar.

- Ancak başkan ve üyeler, asli görevlerini aksatmadıkları sürece **bilimsel amaçlı yayın yapabilir, ders verebilir ve konferanslara katılabilirler.**
- Bununla birlikte, başkan ve üyeler yaptıkları yayın vb. çalışmalardan ötürü telif hakkına sahip olabilirler.

- **Cumhurbaşkanı'nca BDDK'ur'a atanan başkan ve üyeler** göreve başlamadan önce, BDDK'nin kapsamında kabul edilen “...*her türlü sermaye piyasası araçlarını* eş, evlatlık, üçüncü dereceye kadar kan ve ikinci dereceye kadar kayın hısımları dışındakilere *otuz gün içinde* satmak suretiyle *elden...*” çıkarmaları *zorunludur* (BK, md. 86/2).

- Bu sınırlama başkan ve üyelerle birlikte onların eşleri ve velayeti altındaki çocuklarına da uygulanır (BK, md. 86/2).
- Sermaye piyasası araçlarından hazinece çıkarılmış ve borçlanmaya ilişkin olan menkul kıymetler bu yasak kapsamında değildir (BK, md. 86/2).
- Kurul başkan ve üyeleri ellerinde bulundurdukları yukarıda sayılan sermaye piyasası araçlarını ancak eş, evlatlık, üçüncü dereceye kadar kan ve ikinci dereceye kadar kayın hısımları dışındakilere satmaları gerekmektedir (BK, md. 86/2).

- BDDKur'a atanan üyeler atanmalarını takip eden **30 gün içerisinde kanunun bu emrini yerine getirmedikleri takdirde**, kurulun tespiti ve kararı ile **Maliye ve Hazine Bakanlığı'na** bildirilmesi ardından, **üyelikten çekilmiş kabul edilir** (BK, md. 86/2).
- Kurulda görev alan başkan ve üyelerin **görevlerinin sona ermesini takip eden iki yıl süreyle** BDDK kapsamında kabul edilen **sektörde çalışmaları yasaklanmıştır** (BK, md. 86/3).

- Kanunda belirtilen bu fiile aykırı hareket edenler hakkında açılan ceza kovuşturması ardından, haklarında **altı aydan iki yıla kadar hapis** cezası takdir edilebilir (KGAYİHK, md. 4).

- BDDKur'da görev alan başkan ve üyeler ile diğer personele **mahremiyet ile ilgili sorumluluklar da yüklenmiştir.**
- Bu kişilerin, BDDK'ye ilişkin olan ve gizlilik taşıyan bilgileri ve ticari sırları, görevlerinden ayrılmış olsalar dahi, kanunlarda yetkili kılınmış mercilerden başkasına açıklamaları yasaklanmıştır (BK, md. 86/4).
- Ayrıca sahip olunan bilgiyi, mahremiyetle ödevli olan, görevde olan ya da ayrılanların kendileri ya da başkaları adına kullanmaları da yasaktır (BK, md. 86/4).

- Bu fiile aykırı hareket edenler yani mahremiyetin ihlali suçunu işledikleri sabit olanlar, TCK'nin 239'uncu maddesine göre cezalandırılırlar.
- TCK md. 239'a göre ceza, **1 yıldan 3 yıla kadar hapis ve 5000 güne kadar adli para cezasıdır** ve cezanın uygulanması hâkimin takdirine bırakılmıştır (TCK md. 239/1).
- İşlenen fiille; **bilgiler yabancılara veya onların memurlarına açıklanması halinde ise, ceza üçte biri oranında arttırılarak uygulanır** (TCK md. 239/3).

- Kurulun başkan, üye ya da personeli üzerinde zor kullanarak ya da tehdit altında bırakarak bu tür bilgileri açıklamaya zorlayanlar, **3 yıldan 7 yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılırlar** (TCK md. 239/4).

BDDKur'un Çalışma Usul ve Esasları

- BDDKur, başkanın başkanlığında **en az haftada bir kez olmak üzere** ya da gerektiği durumlarda toplanır ve kararlar kurul toplantısında alınır (BK, md. 87/1).
- Başkanın kurul toplantısına katılmadığı hallerde ikinci başkan başkana vekâlet eder (BK, md. 87/1).
- Toplantı hazırlanacak gündeme göre yürütülür ve gündem başkan tarafından toplantı gününden bir gün önce kurul üyelerine tebliğ edilir (BK, md. 87/1).

- Belirtilen bu hususların tamamı başkanın yokluğunda ikinci başkan tarafından yerine getirilir.
- Toplantı başlamadan önce kurul üyelerinin önerisi ve önerinin kurulca kabul edilmesi halinde gündeme madde eklenebilir (BK, md. 87/1).
- Toplantının başlaması ardından toplantıya, kurula başkanlık eden başkan ya da ikinci başkanın BDDK'nin faaliyetleri hakkında bilgi vermesi ile devam edilir (BK, md. 87/1).

- Kurul üyelerinin mazeret göstererek toplantıya katılmamaları önünde bir engel bulunmamaktadır.
- Ancak, bir takvim yılı içerisinde geçerli mazereti bulunmaksızın;
 - Bir toplantıya katılmayanlar,
 - Toplantıya katılmasına rağmen alınan kararları süresi içinde imzalamayanlar,
 - Toplantıya katılarak alınan kararlara muhalefet şerhi koyanların, gerekçelerini süresi içinde yazılı olarak beyan etmeyenlerüyelikten çekilmiş sayılır (BK, md. 87/2).

- Üyelikten çekilmiş sayılanların durumu kurul kararı ile tespit edilerek, **durum Hazine ve Maliye Bakanı'na bildirilir** (BK, md. 87/2).
- Kurulun toplanma yeter sayısı 5'tir (BK, md. 87/3).
- Kurulda kararlar, en az 4 üyenin aynı yönde kabul oyu vermesiyle alınır.
- Buradaki karar yeter sayısı “nitelikli çoğunluk” olarak kabul edilebilir.
- Bazı durumlarda alınacak kararlar için yeter sayısı mevzuatta belirlenmiştir (BK, md. 87/3).

- Bu durumlara örnek olarak; bankaların kuruluş izinlerinin ve faaliyete geçme izinlerinin verilmesinde ortaya çıkmaktadır.
- Kurul, en az 5 üyenin aynı yönde karar vermesi ile karar alacaktır.
- Üyeler katıldıkları toplantılarda çekimser oy kullanamazlar (BK, md. 87/3).

- Karar yeter sayısına ulaşamayan konular bir sonraki gündeme dâhil edilir.
- Aynı konu ile ilgili ikinci toplantıda yine nitelikli çoğunluk aranır.
- Bu toplantıda eşitlik olması hâlinde kurul başkanın bulunduğu tarafın oyu üstün sayılarak karar alınır (BK, md. 87/3).

- Kurul kararı tutanakla tespit edilir ve o an ya da en geç toplantıyı izleyen işgünü içerisinde, toplantıya katılan tüm üyeler tarafından imzalanır (BK, md. 87/3).
- Kurul kararları yapılan toplantı tarihini takip eden 15 gün içerisinde; kararların ve varsa muhalefet şerhlerinin gerekçeleri ve kararların imza edilmesiyle birlikte uygulanabilir hale gelir (BK, md. 87/5).

- BDDKur tarafından alınan kararlara karşı yargı yolu açıktır.
- Kamu tüzel kişisi olduğu kabul edilen BDDK'nin organı olan kurulun verdiği kararlara karşı idari yargı yoluna başvurulur (BK, md. 105/1).
- İptal ya da tam yargı davası şeklinde açılacak davalarda ilk derece yargı yeri, dava konusuna göre, **Danıştay ya da idare mahkemesidir.**
- BDDKur kararı **genel düzenleyici nitelikte ya da birel nitelikte bir işlem** ise dava **Danıştay'da** aksi halde **kurum başkanlığının birel işlemlerine** karşı dava kurumun merkezinin bulunduğu **idare mahkemesinde** açılarak karara bağlanır.

- Dava İYUK md. 20/A'ya göre ivedi yargılama usulüne tabidir.
- Dava, yargı yerinin öncelikli çözmesi gereken davalardandır (BK, md. 105/1).
- Benzer şekilde BDDKur tarafından yapılan düzenleyici işlemlere karşı ilişkili olan bakanlık iptal davası açmaya yetkilidir (BK, md. 105/1).

- Kurul başkan ve üyelerinin BK'nin 87'nci maddesi altıncı fıkrasında belirtilen yakınları ile ilgili konularda toplantıya katılmaları ve oy kullanmaları yasaklanmıştır.
- Böyle bir durum karar tutanağına işlenmek zorundadır. Mezkûr maddenin devam eden yedinci fıkrasında toplantılarda gizlilik ilkesinin geçerli olacağı, ihtiyaç halinde kurul personelinin toplantıya davet edilerek dinleneceği, ancak kararlar alınırken başkan ve üyeler dışında hiçbir kimsenin toplantı yerinde bulunamayacağı hükmedilmiştir.

- Alınan ve 15 günlük süre içinde uygulanabilir duruma getirilen kararlar 7 gün içinde **Hazine ve Maliye Bakanlığı'na** bildirilir (BK, md. 87/8).
- Aynı süre içerisinde kurul kararlarının RG'de yayınlanması gerekmektedir (BK, md. 87/8).
- Denetleyici nitelik taşıyan kararlar kamuoyuna duyurulur (BK, md. 87/8).
- Kurul (ülke ekonomisi ve kamu düzeni açısından sakıncalı olan denetleyici nitelikteki kararlar olması gibi) bazı hallerde kararların yayımlanmamasına karar verebilir (BK, md. 87/8).

BDDK Bünyesinde Kurulan Komisyon ve Komiteler

- **Finansal Sektör Komisyonu**
- BK md. 99 ile BDDK bünyesinde finansal sektör komisyonunun kurulacağı kararlaştırılmıştır.
- **Komisyon; BDDK, Hazine ve Maliye Bakanlığı, TCMB, SPK, TMSF, Rekabet Kurulu, Devlet Plânlama Teşkilatı Müsteşarlığı, İstanbul Altın Borsası, Menkul Kıymetler Borsaları, Vadeli İşlemler ve Opsiyon Borsaları, TBB ve TKBB temsilcilerinden oluşur** (BK, md. 99/1).

- Komisyon **6 ayda bir toplanır.**
- **Toplantı sonuçları Cumhurbaşkanlığı'na sunulur** (BK, md. 99/2).
- BK md. 99/2'ye göre; komisyon finans sektörünün geleceğini ilgilendiren konularda görüş bildirmekle mükelleftir (BK, md. 99/2).

- Finansal piyasalardaki güven ve istikrar ile gelişmeyi temin etmek üzere **komisyonun diğer görevleri** şunlardır;
 - Bilgi alışverişi,
 - Kurumlararası işbirliği ve koordinasyonu sağlamak,
 - Ortak politika önerilerinde bulunmaktır.

- **Eşgüdüm Komitesi**
- BDDK bünyesinde kurulması düzenlenen başka bir birim eşgüdüm komitesidir.
- **Eşgüdüm komitesinin üyeleri BDDK ve TMSF başkan ve başkan yardımcılarında oluşmaktadır (BK, md. 100/1).**
- Komite BDDK ve TMSF'nin uygun göreceği sıklıkta **toplanmak** zorundadır.
- Ancak **bu süre en az 3 ay olmalıdır.**
- Daha doğrusu komite, **en az üç ayda bir toplanmalıdır (BK, md. 100/2).**

- **Taraflar** komitenin amacı doğrultusunda **birbirlerinden bilgi ve belge talep edebilir** (BK, md. 100/2).
- Bilgi ve belgelerin ne sürede verileceği taraflar arasında belirlenir (BK, md. 100/2).

- Komitenin amacı; “*bankacılık sisteminin genel durumu, kredi kuruluşlarının denetimleri sonucu alınacak önlemler, risk esaslı sigorta primlerinin hesaplanmasında kullanılmak üzere kredi kuruluşlarının malî bünyelerini gösteren analiz sonuçları ve ayrıca bu bankaların mevduat ve katılım fonları hesap adetleri, sigortalı mevduat ve katılım fonları ve toplam mevduat ve katılım fonu tutarları hakkında gerekli bilgilerin paylaşılması, TMSF’nin görev alanına giren konularda ve işlem tesis edilmesinin gerekli olduğu hâllerde BDDK ile TMSF’nin azamî düzeyde işbirliği yapmasını...*” sağlamaktır (BK, md. 100/1).

Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu

Genel Olarak

- BK'de düzenlenen ve doğrudan bankacılık sektöründe rol alan kurumlardan biride; **kamu tüzel kişiliğe sahip, idari ve mali özerkliği bulunan** Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu'dur (TMSF) (BK, md. 111/1).

- TMSF'nin en temel iki amacı; **tasarruf sahiplerinin hak ve menfaatlerini** korumak amacıyla bu hak ve menfaatlerin **sigortalanması** diğeri ise **mali bünyesi bozulan bankaların TMSF yönetimi altında iyileştirilmesi** ya da ekonomik dengenin sarsılmasına izin vermeden bu bankaların tasfiye, birleşme, devir ya da satışının sağlanmasıdır (BK, md. 111/1).

- Ancak bu iki amacın yanı sıra **TMSF'nin,** kanunla verilmiş **başkaca görevleri de bulunmaktadır.**
- Sırasıyla bunlar;

- TMSF'nin alacaklarının takip ve tahsili işlemlerinin yürütülmesi ve sonuçlandırılması,
- TMSF'nin varlık ve kaynaklarının idare edilmesi,
- Kanunla verilen diğer görevlerin yerine getirilmesidir (BK, md. 111/1).

- TMSF, görevlerini yerine getirirken idari ve mali özerkliğinin sonucu olarak bağımsız bir statüye sahiptir (BK, md. 111/2).
- Bu; fonun herhangi bir kurum kuruluş ya da kişiden emri ve talimat alamayacağının önemli bir göstergedir.
- Bağımsızlığın bir başka göstergesi, fonun kararlarının yerindelik denetimine tabi tutulamayacağına ilişkin hükümle kendini belirginleştirmektedir (BK, md. 111/2).

- Kaldı ki yasa koyucu; BK'de de bu yöndeki iradesini yansıtmıştır.
- İstanbul'un finans merkezi olması hedefine uygun şekilde **fon merkezinin İstanbul'da** kurulması kanun hükmünde yer almaktadır (BK, md. 111/4).

- Kanunla TMSF'ye, iş yoğunluğunun arttığı ve uygun gördüğü merkezlerde **sayısı üçü geçmemek üzere Cumhurbaşkanı kararı**na bağlı olarak yurt içi temsilcilik ve tahsilât birimleri açma yetkisi tanınmıştır (BK, md. 111/4).
- Bu yetkiye istinaden TMSF'nin, **Ankara'da bir temsilciliği bulunmaktadır** (Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu Teşkilât Yönetmeliği-TMSFTY, md. 4/3).

- BDDK'nin olduğu gibi TMSF'nin de iki organı bulunmaktadır.
- Bunlar;
 - Tasarruf Mevduatı Fon Kurulu (TMSFKur)
 - Başkanlık'tır.
- TMSF, kanunla ve diğer mevzuatla kendisine verilen görevleri yerine getirmek için **gerekli alt yapı ve personel ihtiyacını sağlamak durumundadır** (BK, md. 111/6).

- Bunun yanında kamu kurum niteliği taşıyan **TMSF'nin** malları devlet malı niteliğinde kabul edilmiş dolayısıyla bu **malların haczi ya da rehin edilmesi yasaklanmıştır** (BK, md. 111/7).
- Hemen burada belirtilmesi gereken önemli bir husus, BK'de yer alan ve TMSF'ye yönelik kanun hükümlerinin, BDDK'ye yönelik hükümlerle benzerlik taşıdığıdır.

- Kurumların organları, organlardaki üye sayıları, atama koşulları ve görev süreleri gibi pek çok konuda benzer düzenlemeler daha önce anlatılan BDDK bölümünde de ifade edilmiştir.

Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonunun Görev, Yetki ve Sorumlulukları

- TMSF'nin **temelde iki görevi, daha önce de açıklandığı** gibi, tasarruf sahiplerinin mevduatlarını sigortalamak ve mali bünyesi bozulan bankaları fona devralarak mali bünyelerini düzeltmek ya da onları tasfiye etmektir.

- TMSF'ye ait olan alacakların takip ve tahsili ile varlık ve kaynaklarının yönetilmesi diğer görevleri arasında yer alır.
- Diğer taraftan fonun görev ve yetkilerin düzenlendiği 122'nci madde de; bankacılık sektörünü düzenleyen diğer mevzuatla verilen görevler dışındaki sorumluluklar düzenlenmiştir.
- Buna göre bu sorumluluklar;

- “...
- *TMSFKur kararlarının uygulanmasını sağlamak,*
- *TMSF’nin insan kaynakları politikalarını belirlemek,*
- *Yurt içi ve yurt dışı muadil kurumların katıldığı uluslararası malî, iktisadî ve meslekî teşekküllere üye olmak, görev alanına giren hususlarda yabancı ülkelerin yetkili mercileri ile mutabakat zaptı imzalamak...”* şeklindedir.

- TMSF'nin **önemli görevlerinden biri; mevduat ve katılım fonlarını sigortalamaktır.**
- TMSF, sigorta kapsamındaki mevduat ve katılım fonlarını sigortalaması nedeniyle ilgili finans kuruluşundan **prim tahsil eder.**
- TMSF, sigorta kapsamında olan fonlar *"...üzerinden **prim hesaplanmasına** esas teşkil edecek gerekli bilgilerin gönderilmesini ve bu primlerin belirlediği esaslara göre yatırılıp yatırılmadığının **denetlenmesini...**"* **BDDK'den** istemeye yetkilidir.

- **BDDK, uygun bir sürede, TMSF’ce istenen bilgileri temin etmek ve/veya denetimi yapmakla sorumludur (BK, md. 122/3).**
- TMSF, yürüttüğü faaliyetlerinde, BK’de kendisine verilen yetkileri kullanmakta özgürdür.
- Ancak TMSF, yürüttüğü faaliyetlerde, **kuruluş kanununda verilen yetkiler saklı kalmak kaydıyla, kalkınma plânı ve programlarda yer alan** ilke, strateji ve politikalara uymak durumundadır (BK, md. 122/4).

- TMSF, düzenleyici işlemler niteliğinde kararlar yayımlayabilir.
- TMSF, **yayımlayacağı düzenleme** taslaklarını **en az 7 gün süreyle** sahibi olduğu başta resmi **internet sayfasında** ayrıca **uygun kitle iletişim araçlarıyla kamuoyunun bilgisine sunmak zorundadır** (BK, md. 122/5).

- TMSF bu faaliyetleri yerine getirirken, kamu kurum ve kuruluşlarından yardım talep etme hakkına da sahiptir.
- **Yardım talep edilen kamu kurum ve kuruluşları, kanun ve Cumhurbaşkanlığı kararnameleriyle belirlenmiş görev alanlarında,** TMSF'ye gerekli yardımı sağlamakla **yükümlüdür** (BK, md. 122/6).

- Ayrıca **TMSF'nin, kamu kurum ve kuruluşlardan, gerçek ve tüzel kişilerden bilgi ve belge isteme yetkisi bulunmaktadır** (BK, md. 123).
- İstenecek bilgi ya da belgenin; devletin güvenliği ve devletin dış yararına karşı ağır sonuç yaratacak bilgi ve belgelerden olmaması gerekir (BK, md. 123/1).

- Diğer taraftan istenen bilgi ve belgeler, kişilerin meslek sırları, aile hayatlarının gizliliği ve savunma haklarını ihlal edecek düzeyde ki bilgi ve belgelerden olmaması gerekir (BK, md. 123/1).
- Buna karşın istenecek bilgi ve belgeler, özel kanunlarda açıklanması yasaklanmış ya da sınırlanmış bilgi ve belgeler olsa dahi, TMSF'nin kanunlarca verilen görevleriyle ilişkili olmaları halinde ilgililerinden talep edilebilir (BK, md. 123/1).

- Bilgi ve belge istenenler, bu yükümlülüğü uygun süre ve ortamda sürekli ya da bir defalığına, [gerekten kolaylığı göstermekle birlikte (BK, md. 123/2)], istenen her türlü defter ve belgeyi göstermeye ve vermeye mecburdurlar (BK, md. 123/1).

Başkanlık

Başkan

- TMSF'nin en üst yöneticisi olan TMSF başkanı, **genel yönetim, temsil ve yürütme yetkileriyle** donatılmıştır (BK, md. 118/1).

- Buna göre TMSF başkanı;
 - “...
 - *Fon kurulu toplantılarının gündemini, gün ve saatini belirlemek, toplantıları idare etmek, gündeme alınmayan başvurular hakkında gerekli işlemleri yapmak ve bunlara ilişkin olarak Fon Kuruluna bilgi vermek,*
 - *Fon Kurulu kararlarının yayımlanmasını veya tebliğini sağlamak, bu kararların gereğinin yerine getirilmesini temin etmek ve uygulanmasını izlemek,*
 - *Hizmet birimlerinden gelen önerilere son şeklini vererek Fon Kuruluna sunmak,*

- *Fon Kurulunun belirlediği stratejilere, amaç ve hedeflere uygun olarak, Fonun yıllık bütçesi ile malî tablolarını hazırlamak,*
- *Hizmet birimlerinin verimli ve uyumlu bir biçimde çalışmasının en üst düzeyde organizasyonu ve koordinasyonunu sağlamak, Fon hizmet birimleri arasında çıkabilecek görev ve yetki sorunlarını çözmek,*
- *Yıllık faaliyet raporlarını hazırlamak, amaç ve hedeflere, performans ölçütlerine göre faaliyetlerin değerlendirilmesini yaptırmak ve bunları Fon Kuruluna sunmak,*

- *Fonun faaliyet gösterdiği alanda strateji, politikalar ve ilgili mevzuat ile Başkanlığın ve çalışanların performans ölçütleri hakkında değerlendirme yapmak,*
- *Fonun diğer kuruluşlarla ilişkilerini yürütmek ve fonu temsil etmek.*
- *Fon Kurulu tarafından atanması öngörülenler dışındaki Fon personelini atamak,*
- *Fon Başkanı adına imzaya yetkili personelin görev ve yetki alanını belirlemek,*
- *Fonun yönetim ve işleyişine ilişkin diğer görevleri yerine...” getirmekle görevlidir (BK, md. 118/2).*

- **Başkan**, mevzuatla yetkilendirildiği alanlardaki (fon kurulu yetkileri hariç) **yetkisini**, yazılı ve sınırları açıkça belli olmak kaydıyla, **alt kademelere devredebilir** (BK, md. 118/3).

Başkan Yardımcısı

- Fon başkanına yürüteceği görevlerde yardımcı olması amacıyla, fon kurulu kararıyla **iki başkan yardımcısı atanır** (BK, md, 119/1).
- Başkan yardımcıları fon kuruluna seçileceklerde aranan **şartları taşımak zorundadır** (BK, md, 119/1).

- **TMSF başkan yardımcıları** da başkan gibi sınırları açıkça belli ve yazılı olmak kaydıyla yetkilerini **alt kademedeki yöneticilere devredebilir** (BK, md, 119/2).

Başkanlık Müsteşarlığı

- BK md. 120/3'le TMSF'ye verilen yetkiye istinaden **sayıları 15'i geçmemek üzere başkanlık müsteşarlarının** atanabileceği düzenlenmiştir.
- Özellikle bankacılık sektörü dışında olan **hukuk, basın ve halkla ilişkiler, yönetim, finans ve dış ilişkiler gibi alanlarda** TMSF başkanına yardımcı olmak üzere müsteşar atanması, yasa koyucunun BK'de ortaya koyduğu iradesini yansıtmaktadır.

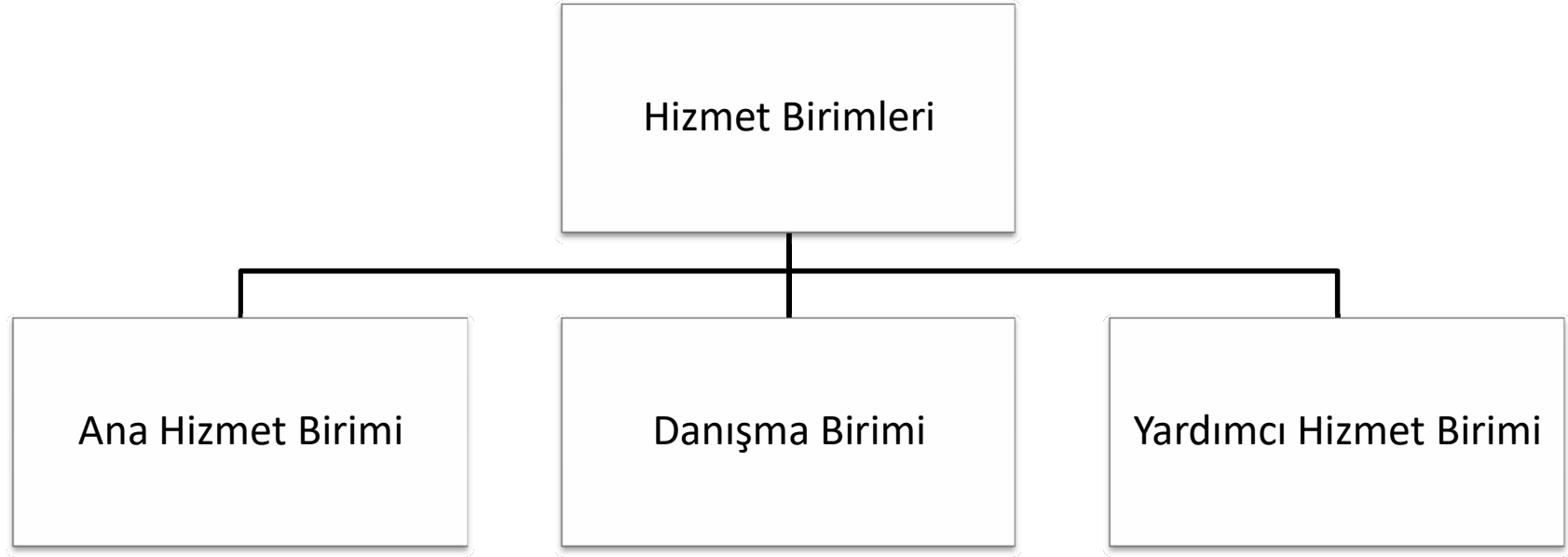
- Müşavir atanacak olanların; yüksek öğretim kurumlarından **en az lisans düzeyinde mezun ve on yıllık mesleki deneyime sahip olmaları** şart koşulmuştur (TMSFTY, md. 12/2).
- Başkanlık müşavirlerinin **görevleri** sırasıyla şunlardır:

- “...
- *TMSF’ye, BK’de ve diğer mevzuatta yer alan düzenlemeler hakkında danışmanlık hizmeti sunmak,*
- *Uzmanlık alanlarında TMSF başkanı tarafından belirlenecek projeleri hazırlamak veya katkıda bulunmak, bu projeleri yürütmek veya yürütülmesine katkıda bulunmak,*
- *Görevlendirilmeleri halinde diğer kurum ve kuruluşlarla TMSF arasındaki işbirliğini sağlamak,*
- *TMSF başkanı tarafından verilen diğer görevleri yapmak...”*

Hizmet Birimleri

- BK md. 120'de TMSF'nin hizmet birimlerinin; ana hizmet, danışma ve yardımcı hizmet birimlerinden oluştuğu düzenlenmiştir.
- Bunlar daire başkanlıkları şeklinde örgütlenmiştir (BK, md. 120/1).
- Örgütlenen hizmet birimlerinin faaliyet alanları, görev ve fonksiyonları TMSF'nin teklifi ve **Cumhurbaşkanı kararıyla** belirlenir (BK,md. 120/2).

Şekil 12 Tasarruf Mevduat Sigorta Fonu Hizmet Birimleri

- Strateji geliştirme daire başkanlığı TMSF'nin bünyesinde ana hizmet birimi olarak kurulması gerekirken, ihtiyaca göre sayıları toplamı 15'i geçmemek üzere TMSF başkanına müşavir atanması mümkündür (BK, md. 120/3).
- Müşavirlerin; hukuk, basın ve halkla ilişkiler, yönetim ve finans gibi alanlarda atanması gerekmektedir.
- Görüldüğü üzere “gibi alanlar” lafzıyla kanunda müşavirlik alanları sınırlanmamıştır (BK, md. 120/3).

- Yasa koyucu, TMSF kapsamında insan kaynakları ve eğitim, idarî ve malî işler gibi eşdeğer faaliyetleri yürütmek üzere destek hizmetleri daire başkanlığı kurulması yönündeki iradesini mezkûr maddenin son fıkrasında belirtmiştir.
- Kurulması öngörülen daire başkanlıklarından biri, fon kurulunun özel büro hizmetlerini yürütmek üzere toplamda 4 adet olabilir (BK, md. 120/4).

TMSF Personeli

- Kanunla TMSF'ye yüklenen görevler meslek personeli tarafından yerine getirilir.
- TMSF'nin yerine getireceği **görev ve hizmetleri yürütecek meslek personeli**;
 - TMSF avukatları,
 - TMSF denetçisi
 - TMSF denetçi yardımcıları,
 - TMSF uzmanı,
 - TMSF uzman yardımcılarından oluşmaktadır.

- Ayrıca meslek personeli yanında idarî personel eliyle yürütülen işlerde yok değildir.
- **Meslek personeline aranan şartlar, BDDKur ve TMSFKur üyelerinde aranan şartlar ile aynıdır (BK, md. 121/1).**
- TMSF'nin anahizmet birimlerinde yürütülen ve **uzmanlık gerektiren işlerde meslek personelinin çalıştırılması esastır (BK, md. 121/4).**

- BDDK’de görev yapan idari personelin göreve atanmalarında olduğu gibi TMSF’nin idari personeli de idari hizmet sözleşmesiyle göreve atanır ve istihdam edilir ayrıca bu çalışanlar emeklilik ve sosyal güvenlik yönünden **506 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumu Kanununa (ki bu kanun yerine yürürlükte olan 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa)** tabidirler (BK, md. 121/5).

Tasarruf Mevduatı Sigorta Fon Kurulu

- TMSF'nin iki organından biri olan TMSFKur, **TMSF'nin karar organı** olup, biri başkan, biri ikinci başkan olmak üzere **yedi üyeden oluşmaktadır** (BK, md. 112/1).
- **TMSFKur'a başkan ve üyeler 4 yıllığına Cumhurbaşkanı'nca atanır (3 sayılı OCK Ek III).**
- **TMSFKur'a 4 yıllığına atanan birinci başkan TMSF'nin de başkanıdır (BK, md. 112/1).**

- Kanunda yazılı (izin, hastalık, görevlendirme, azil gibi) hallerde fon kurulunun başkanlığına **ikinci başkan vekâlet** etmektedir (BK, md. 112/2).
- **Bunun dışında** birinci ve ikinci başkanların yokluğu halinde **TMSFKur tarafından belirlenen bir üye başkanlığa vekâlet eder** (BK, md. 112/2).

- Yukarıda değinildiği üzere TMSFKur'a başkan **atama yetkisi Cumhurbaşkanı'na aittir** (BK, md. 113/2).
- **Cumhurbaşkanı kararname ile bir üyeyi birinci başkan, bir üyeyi ise ikinci başkan olarak atar** (BK, md. 113/2).
- TMSFKur'a atanacak **üyelerin kanunda belirtilen şartları taşımaları** gerekmektedir.
- Bu şartlar aslında BDDK'nin anlatıldığı bölümde; BDDKur üyeliğine atama için aranan şartlarla bire bir benzerlik göstermektedir.

- Yani BK'nin 84'üncü maddesi ile 113'üncü maddesi tekrar edilen maddelerdir.

- TMSFKur'a atanacaklarda aranan şartlar sırasıyla şu şekildedir.
 - T. C. vatandaşı olmak (TMK, md. 48/A-1),
 - Kamu haklarından mahrum bırakılmamış olmak(TMK, md. 48/A-4),
 - Bilerek işlenen bir suçtan dolayı bir yıl ya da daha uzun süreyle hüküm giymemiş olmak (TMK, md. 48/A-5),

- Af kapsamında sona ermiş olsa bile “...devletin güvenliğine karşı suçlar, Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama veya kaçakçılık suçlarından mahkûm olmamak (TMK, md. 48/A-5),
- İlgili mevzuatta hükmolunan askerlik ile ilgili yükümlülüklerini yerine getirmiş olmak (TMK, md. 48/A-6),

- Görevini devamlı yapmasına engel olacak akıl hastalığı bulunmamak (TMK, md. 48/A-7),
- Banka kurucu ortaklarında aranan şartlardan; müflis olmamak, TMSF'YE devredilen bankalardan birinde nitelikli paya sahip olmamak ve hüküm giymemiş olmak (BK, md. 8/1-a,b,c,d),
- Çalışma ve imza yetki yasağı kapsamında olmamak (BK, md. 26),
- **En az lisans düzeyinde öğrenim görmüş olmak** (BK, md. 113/d)(BK, md. 113/1-d).

- Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi
öncesinde fon kuruluna atanacak üyeler için
aranan eğitim, tecrübe ve liyakat şartı,
BDDKur üyeliğinde olduğu gibi, TMSFKur
üyeliğinden de **topyekun kaldırılmıştır. Bunun**
yerine BK md. 113/1-d’de hükmedildiği üzere
lisans düzeyinde eğitim görmüş olmak şartı
yeterli görülmüştür.

- İlâveten 3 sayılı OCK’de yer alan düzenlemeyle; atanacak olanlar için 5 yıl çalışmış olmak şartı aranmaktadır (3 sayılı OCK, md. 3/1-c).
-
- Mezkûr maddeye göre Cumhurbaşkanı’nca atanacak olanlar, “...*Kamuda ve/veya sosyal güvenlik kurumlarına tabi olmak kaydıyla uluslararası kuruluşlar ile özel sektörde veya serbest olarak en az beş yıl çalışmış olmak*” şarttır.

- BDDKur üyelerinde olduğu gibi TMSFKur üyeleri de **Yargıtay Birinci Başkanlık Kurulu huzurunda yemin ederek** göreve başlamak zorundadırlar.
- Aksi takdirde göreve başlamaları mümkün değildir.

- Yargıtay'ca ivedi işlerden sayılan yeminde; kurul üyeleri görevlerine devam ettikleri sürece tam bir dikkat gösterecekleri, çalışmalarını dürüstlük ve tarafsızlıkla yürüteceklerini, kanun hükümlerine aykırı hareket etmeyeceklerini ve başkalarının da etmesine izin vermeyeceklerine yönelik iradelerini sözlü olarak beyan ederler (BK, md. 113/3).

- **TMSFKur kararlarına** karşı yargı yolu açıktır.
- İdari yargıda çözümlenecek iptal ya da tam yargı davaları ivedi işlerden sayılır (BK, md. 128).
- Dolayısıyla bu tür davalar İYUK md. 20/A hükmüne göre öncelikle çözümlenir.
- Dava; konusuna göre, ilk derece yargı yeri olarak ya **Danıştay'da ya da idare mahkemesinde** açılır ve karara bağlanır.
- Kurul kararı **genel düzenleyici nitelikte ya da birel nitelikte bir işlem** ise dava **Danıştay'da** aksi halde kurum başkanlığının **birel işlemlerine** karşı dava fonun merkezinin bulunduğu **idare mahkemesinde** açılarak karara bağlanır.

TMSFKur Üyelerinin Görevleri ve Sona Ermesi

- TMSF'nin temelde iki amaca hizmet ettiği daha önce ifade edilmişti.
- Tasarruf sahiplerinin tasarruflarını sigortalamak ve mali bünyesi bozulan bankaları yönetmek ya da iyileştirmekle görevli fonun organlarından **TMSFKur aşağıda sıralanan görevleri yerine getirmekle mükelleftir** (BK, md. 117/1-a,b,c ve d).

- TMSF'nin ana stratejisini, performans ölçütlerini, amaç ve hedeflerini, hizmet kalite standartlarını belirlemek, insan kaynakları ve çalışma politikalarını oluşturmak, TMSF'nin hizmet birimleri ve bunların görevleri hakkında öneride bulunmak.

- TMSF'nin ana stratejisi ile amaç ve hedeflerine uygun olarak hazırlanan bütçe teklifini görüşmek ve karara bağlamak.
- TMSF'nin performansını ve malî durumunu gösteren raporları onaylamak.
- TMSF başkanının önerisi üzerine, başkan yardımcıları ve daire başkanlarını atamak.

- ~~• Kanunla bu görev ve yetkilerle donatılmış **TMSFKur üyelerinin görev süreleri 5 yıldır** (BK, md. 114/1).~~
- ~~• Görev süresi sona eren üyelerin bir defalığına **tekrar atanmaları** mümkündür (BK, md. 114/1).~~
- ~~• Bu hüküm üyelerin **en fazla iki dönem** boyunca görev alabileceklerine işaret etmektedir.~~
- ~~• 2012 yılı öncesinde TMSFKur üyelerinin görev süresi 6 yıl ve bir defaya mahsus atanmaları mümkündü ancak 2012 yılında yasalaşan 6300 sayılı kanunla 6 yıllık görev süresi **5 yıla indirilmiş ve bir defalığına daha üyenin atanması sağlanmıştır.**~~

- ~~• Görev süresi esnasında çeşitli sebeplerle üyeliğin boşalması halinde, TMSFKur üyeliğine atanma şartlarını taşıyanlar arasından **Bakanlar Kurulu, 1 aylık süre içerisinde atama yapmak zorundadır** (BK, md. 114/1).~~
- Herhangi bir sebeple boşalan üyeliğe atananlar yerine **atandıkları üyelerin üyelik süreleri tamamlarlar** (BK, md. 114/1).

- TMSFKur üyelerinin **görev süreleri dolmadan görevlerine son verilemez** (BK, md. 114/2).
- Bu hüküm onları, bağımsız karar almalarına yönelik dış etkilere karşı korumaktadır.
- Ancak kurul üyelerinin üyeliklerinin **düşeceği haller** kanunda düzenlenmiştir.

- TMSFKur üyesinin (BK, md. 114/2);
 - Ağır hastalık veya engellilik nedeniyle iş göremeyecekleri,
 - Atanmaları için gerekli şartları kaybettikleri,
 - TMSFKur üyelerine yasaklanan işlerle meşgul olmaları,
 - Görevleri ile ilgili olarak işledikleri suçlardan dolayı haklarında verilen mahkûmiyet kararının kesinleşmesi

hallerinde görevlerine **Cumhurbaşkanı onayı** ile son verilir.

- Bunun yanında fon kurulu üyelerinin geçici iş görmezlik hallerinin üç aydan fazla sürmesi halinde görevden çekildikleri kabul edilir yani üyelikleri düşer (BK, md. 114/2).
- Görevine son verilenlerin ya da üyelikleri düşenlerin yerine yeni atamalar **1 ay içersinde Cumhurbaşkanı** tarafından yapılır (BK, md. 114/2).

- BDDK ve TMSF bünyesinde çalışan meslek personeli **devlet memuru statüsünde olduğu kabul edilir** (BK, md. 121/2) ve TMSF’de çalışan personelin başka kamu kurum ya da kuruluşlarında **geçici olarak görevlendirilmesine izin verilmez** (BK, md. 121/6).

TMSFKur Üyelerinin ve Personelinin Yapamayacağı İşler

- TMSFKur başkan ve üyelerinin **tam zamanlı** olarak TMSF'ye **mesai vermeleri gerekmektedir** (BK, md. 115/1).
- Bu açıdan başkan ve üyelerin BDDKur üyeleri gibi **ticaret yapmaları ya da dernek, vakıf veya kooperatiflerde yöneticilik yapmaları yasaklanmıştır** (BK, md. 115/1).

- TMSFKur başkan ve üyelerinin asli görevlerini aksatmayacak **bilimsel amaçlı faaliyetleri** sürdürmelerine **izin verilebilir** (BK, md. 115/1).
- Yani kurul başkan ve üyeleri, üniversite öğrencilerinin katıldığı bir konferansta konuşmacı olabilir, uzman olduğu konuda kitap yazabilir vs. faaliyetleri yürütebilir.

- Ancak kurul başkan ve üyeleri; serbest meslek faaliyeti, hakemlik, bilirkişilik ya da BK kapsamında olan finans kuruluşlarına doğrudan ya da dolaylı ortak olmaları mümkün değildir (BK, md. 115/1).
- Ayrıca TMSFKur başkan ve üyelerinin göreve başlamadan önce kendilerine, eşlerine, bakmakla yükümlü oldukları çocuklarına ait olan ve BK'nin kapsamında olan kuruluşlara ya da onların doğrudan ya da dolaylı ortaklarına ait olan **sermaye piyasası araçlarını elden çıkarılması yönündeki yasal düzenlemeye 30 günlük süre içinde uymaları emredilmektedir** (BK, md. 115/2).

- Hazine tarafından çıkarılan ve borçlanmaya ilişkin olan sermaye piyasası araçları bu hükmün istisnasını oluşturmaktadır (BK, md. 115/2).
- Satış; TMSFKur başkan ve üyelerinin eş, evlatlık, üçüncü dereceye kadar kan ve ikinci dereceye kadar kayın hısımları dışındakilere gerçekleşmesi gerekmektedir (BK, md. 115/2).

- Bu süre zarfında **sermaye piyasası araçlarının elden çıkarılmaması**, kurul başkan ve üyelerin **kurul üyeliğinden çekilmiş sayılacağı** yönünde karar verilmesine neden olur (BK, md. 115/2).
- Karar TMSFKur'ca alınıp **Hazine ve Maliye Bakanlığı'na** bildirilir (BK, md. 115/2).

- TMSFKur başkan ve üyelerine getirilen başka bir yasak; TMSF'ye devredilen kuruluşlarla ilgilidir.
- TMSFKur başkan ve üyeleri görevlerinden ayrılmalarını takip eden iki yıllık sürede, fona devredilen kurum ya da onların doğrudan ya da dolaylı iştiraklerinde **görev alamazlar** (BK, md. 115/3).
- Bu fiile aykırı davrananlar, **6 aydan 2 yıla kadar hapis cezası ile yargılanırlar** (BK, md. 115/3).

- Bununla birlikte fon kurulu başkan, üyeleri ve diğer personeli, fonla ilgili gizlilik taşıyan bilgileri ve ticari sırları ifşa edemezler, kendilerinin veya başkalarının menfaatine kullanamazlar (BK, md. 115/4).
- Bu ödev, onların görevlerinden ayrılmaları halinde de devam etmektedir (BK, md. 115/4).

- Bu hükmün tek istisnası bilginin kanunen yetkili kılınan mercilerce talep edilmesi halinde açıklanmasıdır (BK, md. 115/4).
- TMSFKur başkan ve üyeleri, mal bildiriminde bulunma ile ilgili mevzuata uygun şekilde bildiriminde bulunmak zorundadırlar (BK, md. 115/5).

TMSFKur'un Çalışma Usul ve Esasları

- TMSFKur **birinci başkan başkanlığında haftada en az bir kez** olmak üzere aynı zamanda gereken hallerde toplanacağı, toplantının **gündemi ise başkan tarafından** hazırlanarak, toplantıdan **bir gün önce kurul üyelerine bildirileceği** BK'nin 116'ncı maddesinde düzenlenmiştir.

- Bunun dışında BK'nin 116'ncı maddesi 10'uncu fıkrasında TMSF'ye verilen yetki ile TMSFKur'un çalışma usul ve esasları, TMSFKur üyeleri ile fon personelinin uyacağı mesleki ve etik ilkeler, TMSFTY'de düzenlenmiştir.
- Başkanın olmadığı hallerde kurul **ikinci başkanın başkanlığında** toplanır (BK, md. 116/1).

- Bu halde birinci başkana düşen gündem belirleme ve gündemin tebliği görevlere ikinci başkana düşmektedir (BK, md. 116/1).
- Toplantıya geçmeden önce başkan, TMSF'nin faaliyetleri hakkında bir bilgilendirme yapmak durumundadır (BK, md. 116/1).
- Yapılacak toplantının **gündemine madde** eklenebilmesi, bir üyenin toplantı başlamadan önce öneride bulunması ve TMSFKur'un bunu kabul etmesi ile mümkündür (BK, md. 116/1).

- TMSFKur'un **toplantı yeter sayısı 5'dir** (BK, md. 116/2).
- Toplantı **karar yeter sayısı ise 4'tür** (BK, md. 116/2).
- Yani 4 üyenin aynı yönde görüş bildirmesi ile karar alınır.
- Buna karşın kanunda özel karar yeter sayılarının arandığı haller bu hükmün istisnasını oluşturmaktadır (BK, md. 116/2).

- Toplantıda TMSFKur üyeleri **çekimser oy kullanamazlar** (BK, md. 116/2).
- Herhangi bir konuda karara alınması için gerekli oy sayısına ulaşamadığı hallerde, konu takip eden toplantıda yeniden gündeme alınabilir.

- Böyle bir durumda yapılan oylama sonucunda oylar eşit çıkarsa, **başkanın yer aldığı tarafın oyu üstün sayılarak** karar alınır (BK, md. 116/2).
- Alınan kararlar tutanağa geçirilerek tüm üyeler tarafından ya **toplantı sırasında** ya da en geç **toplantıyı izleyen iş gününde imzalanır** (BK, md. 116/2).

- TMSFKur üyelerinin toplantıya katılmaları ve alınan kararları imza etme yükümlülüğü onların fon üyeliğinin devamında önem kazanmaktadır.
- Üyelerin imza ve itiraz edilen kararlara gerekçe bildirme süresi **15 gün** olarak düzenlenmiştir (BK, md. 116/5).
- Karar zaptı bu süre içinde nihayetlendirilir.
- Bir üye bir takvim yılı içersinde **mazeretsiz olarak en az üç toplantıya katılmamış olması** onun kurul üyeliğinin **son bulmasıyla** sonuçlanır (BK, md. 116/3).

- Aynı şekilde TMSFKur üyesinin; alınan kararları süresinde (15 gün içinde) imzalamamış olması ya da muhalafet ederek şerh koyduğu kararların gerekçelerini süresinde yazılı olarak bildirmemesi üyelikten çekilmiş olması ile sonuçlanır (BK, md. 116/3).
- Üyelikten çekilmiş sayılanlarla ilgili kararlar, TMSFKur kararı ile kayıt altına alınarak, **Hazine ve Maliye Bakanlığı'na bildirilir** (BK, md. 116/3).

- TMSFKur'un **toplantılarında gizlilik ilkesi** esastır (BK, md. 116/7).
- Toplantıya görüşlerinden yararlanmak üzere uzmanlar davet edilebilir ancak kararlar onların yokluğunda alınmak zorundadır (BK, md. 116/7).

- TMSFKur üyeleri; *kendileri, eşleri, evlatlıkları, üçüncü derece dâhil kan ve ikinci derece dâhil kayın hısımlarıyla* ilgili konularda karar alınacak olması halinde, toplantı tutanağında ayrıca durum kayda alınmakla birlikte, toplantıda **görüş bildiremezler ve oylamaya katılamazlar** (BK, md. 116/6).

- TMSFKur üyeliklerinin boşalması ve karar alınamayacak (yani toplantı yeter sayısının 5 olduğu düşünöldüğünde, üye sayısının 5 kişiden aşağı düşmesi gibi bir) duruma gelinmesi halinde, kurul üye sayısı 5'e ulaşacak ve bir ayı geçmeyecek şekilde, boşalan üyeliklere kıdem sırasına göre TMSF başkan yardımcıları vekâlet edecektir (BK, md. 116/4).
- Bu görevlere vekâlet eden TMSF başkan yardımcılarının mali ve özlük haklarında bir değişiklik olmayacaktır (BK, md. 116/4).

- TMSF, **düzenleyici nitelikte kararlar** alabilir.
- Alınan bu tür kararlar imzalanarak sonuçlandırılmaları ardından **en geç 7 iş günü içerisinde Hazine ve Maliye Bakanlığı'na** gönderilir (BK, md. 116/8).

- **Hazine ve Maliye Bakanlığı'na** yayımlanmak üzere gönderilen düzenleyici nitelikteki kararlar aynı zamanda en geç 7 iş gününde R.G.'de yayımlanır (BK, md. 116/8).
- R.G.'de yayımlanan kararlar ayrıca TMSF'nin resmi internet sitesinden ve uygun kitle iletişim araçlarıyla kamuoyuna duyurulmak zorundadır (BK, md. 116/8).
- Şayet alınan kararlar ülke ekonomisine ve kamu düzeni açısından sakıncalı olması halinde kurul kararıyla yayınlanmaması uygun görülebilir (BK, md. 116/8).

Tasarruf Mevduat Sigorta Fonunun Gelirleri ve Bütçesi

- TMSF'nin gelir kaynakları BK'de açıkça sayılmıştır (BK, md. 130).
- TMSF, sigortaladığı mevduat ve katılım fonları karşılığında **tahsil ettiği primler** gelir kaynakları arasında önemli bir yer tutar (BK, md. 130/1-a).

- Diğer taraftan banka benzeri finans kuruluşlarına yatırılan ve sahiplerince 10 yıl aranmayan dolayısıyla **zamanaşımına uğrayan mevduat, katılım fonu, emanet ve alacaklar diğer gelir kaynakları arasında** yer alır (BK, md. 130/1-b).
- Bankaların kuruluşu sonrasında BDDK'den alınacak faaliyete geçme izninin şartları arasından yer alan ve **asgarî sermayenin % 10'u tutarındaki sisteme giriş payı** başka bir gelir kaynağıdır (BK, md. 130/1-c).

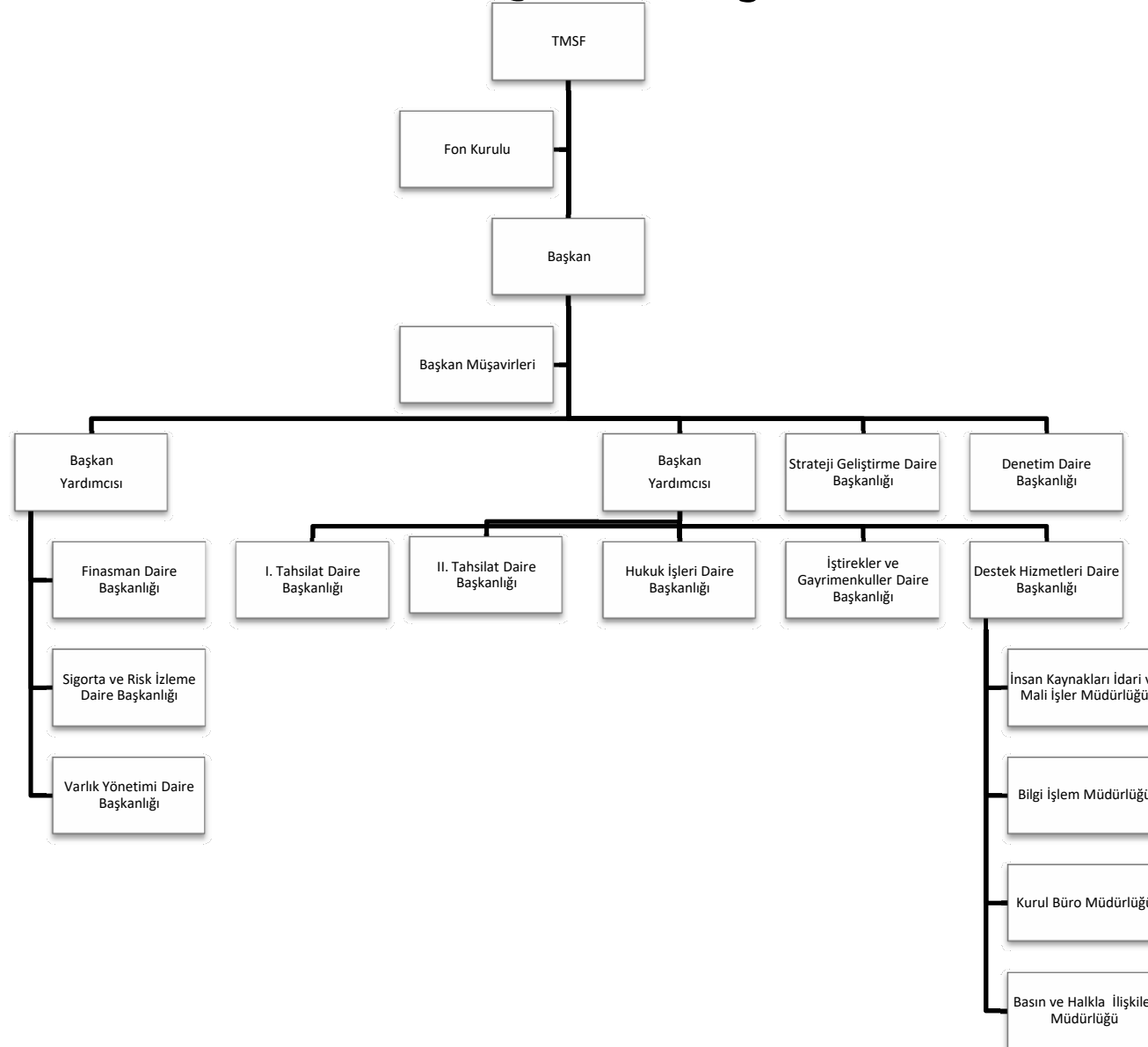
- Diğer gelirler ise şunlardan ibarettir:
 - Bankaların sermaye paylarını edinim ve devirleri ile ilgili hükümler çerçevesinde, TMSF'ye yatırılacak tutarlar (BK, md. 130/1-d),

- BK hükümlerine aykırılık dolayısıyla hükmolunacak adlî para cezalarının % 50'si ile verilecek idarî para cezalarının %90'ı (BK, md. 130/1-e),
- TMSF'ye ait mevcuttan elde edilen gelirler ile sair gelirler (BK, md. 130/1-f),
- Bankaların iradi tasfiyesi halinde gelir kaydedilecek değerler (BK, md. 130/1-g).

- Gelirleri kanunda sıralanan TMSF, yine kanundan doğan görevlerini yerine getirmek suretiyle harcamalar yapmaktadır.
- Bu harcamaların görevlerin gerektirdiği ölçüde serbestçe gerçekleşmesine izin verilir (BK, md. 129/2).
- Bu nokta da TMSF'nin harcamalarının, gelirler ile karşılanması esastır (BK, md. 129/1).

- Elbette gelir-gider dengesi bütçe yoluyla tespit edilmektedir.
- TMSF bir bütçeye sahiptir ve **bütçe yılı takvim yılıdır** (BK, md. 129/1).
- TMSF'nin yıllık bütçesinden yapılan giderler, TMSF'nin stratejik plânları ve performans hedefleri ile örtüşmelidir (BK, md. 129/4).

Şekil 13 Tasarruf Mevduat Sigorta Fonunun Teşkilat Şeması

Bankacılık Sektöründe Yer Alan Mesleki Birlikler

Genel Olarak

- Kanun kapsamında yer alan ve bankaların kanunen üye olmak zorunda oldukları birlikler BK'nin 79 ile 81'inci maddeleri arasında düzenlenmiştir.
- Sektörde yer alan mesleki birlikler; Türkiye Bankalar Birliği (**TBB**) ve Türkiye Katılım Bankaları Birliği'dir (**TKBB**).

- Her iki birliğin **kamu tüzel kişiliğe sahip** oldukları ayrıca kamu kurumu niteliğinde olduklarına kanunda yer verilmiştir (BK, md. 79).
- Ancak kanuni düzenlemede bunlara “**kuruluş birlikleri**” adı verilmiş ve her iki banka birliği ortak hükümlerle düzenlenmiştir.

- BK'nin 79'uncu maddesinde; **mevduat, kalkınma ve yatırım bankaları**nın faaliyet izni aldıktan sonraki 1 ay içerisinde TBB'ye üye olmak zorunda olduğu düzenlenmiştir.
- **Katılım bankaları** ise yine faaliyete başlama izni aldıkları tarihten itibaren 1 ay içinde TKBB'ye üye olmaları yasal zorunluluktur.

- Kanunun devam eden 80'inci maddesinde kuruluş birliklerinin **görevleri sıralanmıştır.**

- Bunlar sırasıyla;
 - “...
 - *Mesleğin gelişmesini temin etmek,*
 - *Meslek ilkelerini belirlemek suretiyle üyelerin birlik ve mesleğin gerektirdiği vakar ve disiplin içinde ekonominin ihtiyaçlarına uygun olarak çalışmalarını sağlamak,*
 - *Üye banka mensuplarının uyacakları meslek ilkeleri ve standartlarını Kurumun uygun görüşünü alarak belirlemek,*
 - *İlgili mevzuat uyarınca alınan kararlar ile Kurumca alınması istenilen tedbirlerin uygulanmasını takip etmek,*
 - *Üyeleri arasında haksız rekabeti önlemek amacıyla gerekli her türlü tedbiri almak ve uygulamak,*

- Üyelerin ilân ve reklamlarında uyacakları esas ve şartları tür, şekil, nitelik ve miktarları itibarıyla Kurumun uygun görüşünü alarak tespit etmek,
- Kurum ile işbirliği yapmak suretiyle bankalar arasında ortak projelere ilişkin işbirliğini temin etmek,
- Üyelerinin ortak menfaatlerini ilgilendiren konularda yönetim kurulu kararına istinaden dava açmak,
- Müşteri haklarına dair hükümlerde öngörülen sözleşmelerin şekil ve içeriklerine ilişkin usul ve esasları belirlemek,
- 4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun hükümleri ve diğer kanunlarla tanınmış müracaat hakları saklı kalmak kaydıyla üyeler ve bireysel müşterileri arasındaki ihtilafların değerlendirilmesi ve çözüme kavuşturulmasını temin etmek üzere hazırlayacakları ve Kurulca onaylanan usul ve esaslar dâhilinde hakem heyeti oluşturmaktır.”

Kuruluş Birliklerinin Organları ve Statüleri

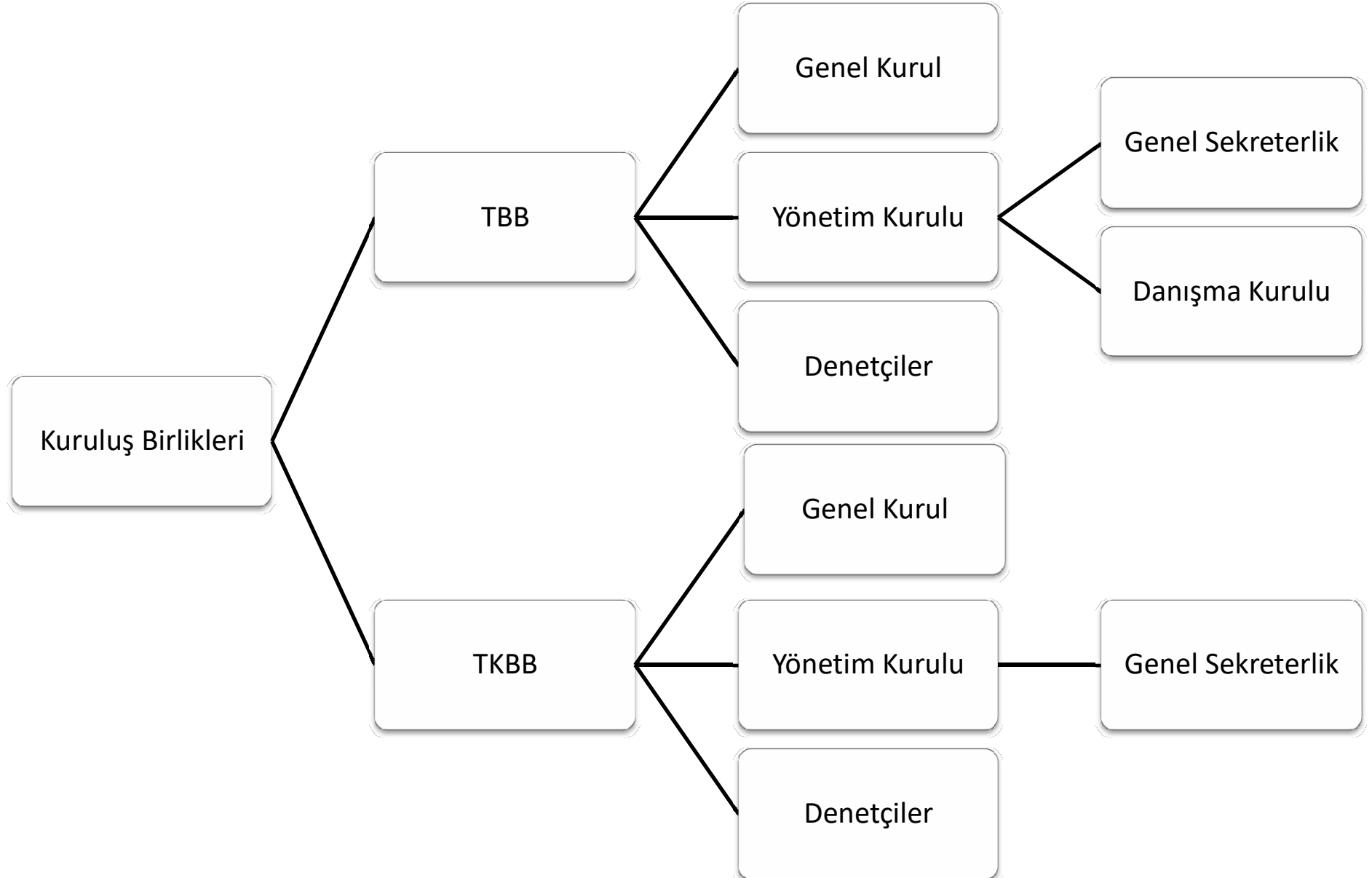
- TBB ve TKBB'nin organları BK'de doğrudan düzenlenmemiştir.
- Bu açıdan yasa koyucu kuruluş birliklerine ait organları, çalışma esasları ve faaliyetlerinin kapsamını, kuruluş birliklerinin görüşünü de almak suretiyle BDDK tarafından yapılacak öneri üzerine **Cumhurbaşkanı** kararıyla **yürürlüğe girecek statülerinde gösterileceğini** **kararlaştırmıştır** (BK, md. 81/2).

- Bu açıdan kuruluş birliklerinin organları aşağıda Şekil 14’de verilmiştir.
- Kuruluş birliklerine üye olan bankalar, **birliklerin statüsüne ve birlikler tarafından alınacak karar ve tedbirlere uymak zorundadırlar** (BK, md. 81/2).

- Kuruluş birliklerinin yürütmüş olduğu faaliyetler nedeniyle yapmış olduğu **giderler**, üye bankaların statüleri gereğince sahip oldukları oy sayısına göre üye bankalara dağıtılır.
- Üye bankalar, giderlerden kendilerine düşen payları, statülerde belirtilen süre içinde ödemek zorundadır (BK, md. 81/2).

- Belirlenen süre içinde ödemeyen tutarlar, bankalardan icra yoluyla tahsil edilir (BK, md. 81/2).
- Kuruluş birliklerince alınmış genel ya da özel nitelikteki **kararlara ya da tedbirlere, tümüyle ve zamanında uymayan üye bankalar** hakkında, kuruluş birlik yönetim kurullarınca alınacak kararla, **2.000 TL'den 20.000 TL'ye kadar idarî para cezası** uygulanabilir (BK, md. 81/3).

Şekil 14 Kuruluş Birliklerinin Organları

- Kuruluş birliklerinin yukarıda Şekil 14’de belirtilen **organlarının seçimleri gizli oyla ve yargı gözetimi altında gerçekleştirilir** (BK, md. 81/1).
- Seçim genel kurul toplantılarında yapılır.
- **Genel kurul**, kuruluş birliklerinin **karar organıdır.**

- Seçim yapılacak olan genel kuruldan 15 gün önce seçimlere katılacak üye bankalar ve onların temsilcilerinin belirlendiği listeye; toplantı yerini, gününü ve saatini ayrıca genel kurul için toplantı yeter sayısına ulaşamadığı takdirde ikinci genel kurul toplantısı ile ilgili belirlemelere ilişkin bir yazı eklenerek, 3 nüsha olarak düzenlenir (BK, md. 81/1).

- Bu yazı ve listelerle Yüksek Seçim Kuruluna (YSK) yukarıda belirtilen 15 günlük sürede başvurulur (BK, md. 81/1).
- YSK bu liste ve yazıları genel kurulda yapılacak seçimde sandık kurulu üyelerini belirleyecek YSK hâkimine tevdi eder (BK, md. 81/1).

- Hâkim kendisine iletilen belgeler üzerinde gerekli incelemeleri yaptıktan sonra, belgeleri onaylar ve bir sandık kurulu başkanı ve iki sandık kurulu üyesi ile bunlar için birer yedek üye atar (BK, md. 81/1).
- Üye bankalar **oylarını** gizlilik esası içersinde verirler ancak sayım açık sayım ilkesine göre gerçekleştirilir (BK, md. 81/1).

- Seçim ardından sonuçlar tutanakla tespit edilip seçim sandık kurulu başkanı ve üyeleri tarafından imzalanır (BK, md. 81/1).
- Seçim sonuç tutanağının düzenlenmesinden itibaren iki günlük süre içinde seçimlere itiraz edilebilir (BK, md. 81/1).
- Yapılan her türlü itiraz YSK'ca atanan hâkim tarafından itiraz günü incelenir ve kesin olarak karara bağlanır (BK, md. 81/1).

Türkiye Bankalar Birliği

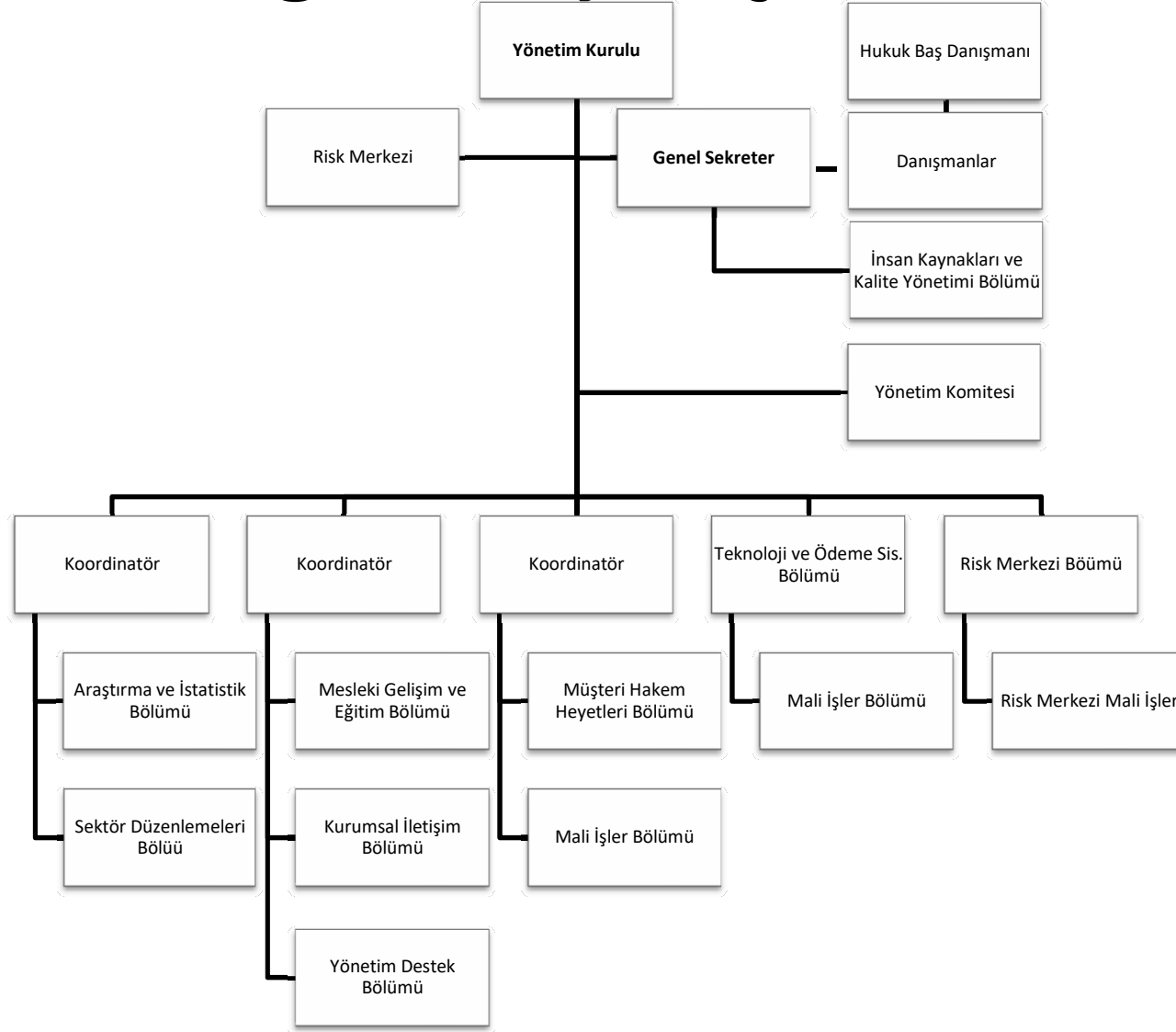
- **1958 yılında kurulmuş olan birlik, kamu tüzel kişiliğine sahip ve kamu kurumu niteliğinde mesleki birlik konumundadır.**
- **Merkezi İstanbul'da** olan birliğin kuruluş amacı TBB Kuruluş Statüsü'nün (TBBKS) 4'üncü maddesinde düzenlenmiştir.
- Buna göre birliğin **kuruluş amacı;**

- *“Serbest piyasa ekonomisi ve tam rekabet ilkeleri çerçevesinde, bankacılık düzenleme ilke ve kuralları doğrultusunda bankaların hak ve menfaatlerini savunmak, bankacılık sisteminin büyümesi, sağlıklı olarak çalışması ve bankacılık mesleğinin gelişmesi, rekabet gücünün artırılması amacıyla çalışmalar yapmak, rekabetçi bir ortamın yaratılması ve haksız rekabetin önlenmesi için gerekli kararları almak/alınmasını sağlamak, uygulamak ve uygulanmasını talep etmektir.”*

- Türkiye’de faaliyet izni alan mevduat, kalkınma ve yatırım bankaları faaliyet izninden itibaren **1 ay içinde birliğe üye olmak zorundadırlar.** TBBKS’nin 6’ncı maddesine göre, birliğin organları genel kurul, yönetim kurulu ve denetçilerdir.
- Genel kurul birliğin **karar organı**, yönetim kurulu ise birliğin **yürütme organı** olarak görev yapmaktadır.
- Bunun yanında birlik bünyesinde genel sekreterlik birimi ile danışma kurulu bulunmaktadır.

- TBB'nin organlarından biri olan genel kurula yönelik düzenlemeler birlik statüsünün 7 ile 11'inci maddeleri arasında yer almaktadır.
- Buna göre; birliğin genel kurulu birliğe üye olan bankaların temsilcilerinden oluşur (TBBKS, md. 7/1).

Şekil 15 Türkiye Bankalar Birliği Organizasyon Şeması

- Birlik genel kurulu olağan ve olağanüstü olmak üzere iki şekilde toplanır.
- Olağan genel kurul toplantısı **her yıl Mayıs ayında** yapılır (TBBKS, md. 8/1).
- Genel kurulun toplantı yeter sayısı birliğe üye banka sayısının yarısı kadardır (TBBKS, md. 9/1).

- İlk genel kurul toplantısında toplantı yeter sayı sağlanamadığı takdirde **ikinci toplantıda toplantı yeter sayısı aranmaz** (TBBKS, md. 9/1).
- Genel kurula, yönetim kurulu başkanı, onun olmadığı durumlarda ise yönetim kurulu başkan vekili başkanlık eder ayrıca mevcut üyeler arasından bir başkan vekili ve iki kâtip seçilir (TBBKS, md. 10).

- Görüşme tutanakları ve kararlar, başkan, başkan vekili ve kâtipler tarafından imzalanarak muhafaza edilir (TBBKS, md. 10).
- Seçimli genel kurullarda oy verme işlemi gizli oy, açık tasnif esaslarına göre yapılır (TBBKS, md. 11/2).
- Seçimsiz genel kurulda ise oylama açıktır (TBBKS, md. 11/2). Yalnız seçimlerde ve genel kurulca karar verilmesi durumunda gizli oya başvurulur (TBBKS, md. 11/2).

- Genel kurul olağanüstü hallerde de toplanabilir.
- **Olağanüstü toplantı, yönetim kurulunun talebi, üyelerin beşte birinin yazılı başvurusu veya denetçilerin göreceği lüzum üzerine gerçekleşebilir** (TBBKS, md. 8/2).

- Birliğin diğ er organı yönetim kurulu birlik statüsünün 12'nci maddesine göre aşağıdaki gibi oluşturulur.

- “...
- *Yönetim Kurulu;*
- *Mevduat bankalarından yılsonu bilançolarına göre;*
 - *Aktif toplamaları en büyük ilk on bankadan oluşan gruptan 8 üye,*
 - *Aktif toplamaları itibariyle yukarıdaki grubu teşkil eden bankalardan sonra gelen sekiz bankadan oluşan gruptan 3 üye,*
 - *Aktif toplamaları itibariyle yukarıdaki iki grubu teşkil eden bankalardan sonra gelen bankalar grubundan 1 üye,*
- *Kalkınma ve yatırım bankalarından 1 üye olmak üzere, genel kurulda her grupça kendi aralarından gizli oyla seçilmek suretiyle oluşturulur...”*

- TBB yönetim kurulu başkanı, yönetim kurulunda üye olarak yer alan bankaların genel müdürleri arasından yönetim kurulunca ismen belirlenerek seçilecektir (TBBKS, md. 15/1).
- TBB yönetim kurulu başkanı birliği temsil eder ayrıca genel kurul kararları ile yönetim kurulu kararlarının uygulanmasından sorumludur (TBBKS, md. 14).
- Benzer şekilde 2 yıllığına başkan vekili yönetim kurulunca seçilir (TBBKS, md. 16).

- **Yönetim kurulu** birliğin yürütme organı olup, **üyelerinin görev süresi 2 yıldır** ayrıca görevi dolan üyelerin *tekrar seçilmesi mümkündür* (TBBKS, md. 17/1).
- TBB yönetim kurulu, birlik ihtiyacına bağlı olarak başkanın veya başkanın bulunmaması durumlarında başkan vekilinin onayı ile genel sekreterin çağrısı üzerine toplanır (TBBKS, md. 18/1).
- Yönetim kurulu toplantıları **asgari surette iki ayda bir yapılamak zorundadır** (TBBKS, md. 18/1).

- Birlik genel kurulu **2 yıl süreyle** görev yapmak üzere **denetçiler seçmektedir.**
- Denetçiler yönetim kurulunda temsil edilmeyen banka temsilcileri arasında seçilir (TBBKS, md. 20/1).
- **Denetçiler gizli oyla seçilir** (TBBKS, md. 20/2).
- Süreleri sona eren denetçiler tekrar seçilebilir (TBBKS, md. 20/2).

- **TBB'nin gelirleri** birlik statüsünün 23'üncü maddesinde sıralanmıştır.
- Buna göre birliğin gelirleri;
 - Masraflara iştirak payları
 - Giriş aidatı,
 - Bir önceki yıldan devreden gelir fazlaları,
 - Her türlü bağışlar,
 - Sair gelirlerdir.
- TBB statüsünde ayrıca birlik genel sekreterliği ve danışma kurulu hakkında düzenlemelere yer verilmiştir.

Türkiye Katılım Bankaları Birliği

- Daha önce Özel Finans Kurumları Birliği olarak mülga 4389 sayılı Bankalar Kanunu'nda düzenlendiği şekliyle, **2001 yılında tüzel kişiliği haiz ve kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşu olarak kurulmuş TKBB**, Özel Finans Kurumları Birliği adı altında birlik statüsünün 2001 yılında yürürlüğe konulması sonrasında faaliyete başlamıştır.

- Daha sonra **2005 yılında** özel finans kurumlarının katılım bankası adını almış olmaları dolayısıyla, birliğin ismi de Türkiye Katılım Bankaları Birliği şeklinde değişmiştir.
- İlk kuruluş statüsünde olduğu gibi birlik, tüzel kişiliği haiz ve kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşu olup, **merkezi İstanbul'dadır.**

- Türkiye’de faaliyet gösteren katılım bankaları, faaliyet izni almalarını takiben **bir ay içinde birliğe üye olmak zorundadırlar.**
- Ayrıca birliğe üye olan katılım bankaları, Türkiye Katılım Bankaları Birliği Statüsünde (TKBBS) yer alan hükümlere uymak ve birliğin yetkili organlarının aldığı kararları uygulamak zorundadır.

- TKBB, yönetim merkezi İstanbul'dadır. **Birliğin amacı** kuruluş statüsünün 4'üncü maddesinde;
- *"...serbest piyasa ekonomisi ve tam rekabet ilkeleri çerçevesinde, bankacılık düzenleme ilke ve kuralları doğrultusunda katılım bankalarının hak ve menfaatlerini savunmak, bankacılık sisteminin büyümesi, sağlıklı olarak çalışması ve bankacılık mesleğinin gelişmesi, rekabet gücünün artırılması amacıyla çalışmalar yapmak, rekabetçi bir ortamın yaratılması ve haksız rekabetin önlenmesi için gerekli kararları almak/alınmasını sağlamak, uygulamak ve uygulanmasını talep etmektir"* şeklinde açıklanmıştır.

- TKBB'nin **organları** genel kurul, yönetim kurulu ve denetçilerdir (TKBBS, md. 6).
- Birlik **genel kurulu karar organı**, yönetim kurulu ise yürütme organıdır (TKBBS, md. 6).
- Genel kurulca seçilen denetçiler yanında birlik içersinde ayrıca genel sekreterlik birimi bulunmaktadır.

- TKBB'nin genel kurulu katılım bankalarının temsilcilerinden oluşur (TKBBS, md. 7).
- Genel kurul toplantıları olağan ve olağanüstü olmak üzere **iki şekilde** yapılır.
- Birliğin **olağan genel kurul toplantıları Mayıs ayı içinde** yapılır (TKBBS, md. 8).
- Genel kurul toplantısına ilişkin hususlar yönetim kurulu tarafından belirlenir.

- Birlik yönetim kurulu, genel kurul toplantı tarihinden **15 gün önce** toplantıya ilişkin bilgileri, birliğe üye katılım bankalarına tebliğ edilir (TKBBS, md. 8).
- Seçimli olağan genel kurullar için genel kurulun yapılacağı tarihten 15 gün önce, *“...seçimlere katılacak üye katılım bankalarını ve temsilcilerini belirleyen liste, toplantı ile ilgili olarak yönetim kurulu kararında yer alan hususları belirten bir yazı ile birlikte, üç nüsha olarak YSK’ca belirlenecek seçim kurulu başkanı hâkime tevdi edilir”* (TKBBS, md. 8).

- Hâkim; gerekli incelemeler ardından bir sandık kurulu başkanı ve iki sandık kurulu üyesi ile belirlenen bu üyeler için birer yedek üye tespit eder (TKBBS, md. 8).
- Birlik genel kurulunun olağanüstü toplantıları; genel kurul çağrısı, üye katılım bankalarının dörtte birinin yazılı başvurusu ya da denetçilerin göreceği lüzum üzerine gerçekleştirilir (TKBBS, md. 8).

- Genel kurul toplantı yeter sayısı üye katılım bankalarının **yarısından bir fazladır** (TKBBS, md. 9).
- Birinci toplantıda toplantı yeter sayısı sağlanamadığı durumlarda, ikinci toplantı için yeter sayı aranmaz (TKBBS, md. 9).
- Genel kurul **karar yeter sayısı da toplantıya katılan üye katılım bankası sayısının yarısından bir fazlasıdır.**
- Yani kararlar **oy çokluğu ile alınır** (TKBBS, md. 9).

- Genel kurulda yapılan oylamada eşitlik olması halinde divan başkanın oy verdiği yönde karar alınır (TKBBS, md. 9).
- Birlik genel kuruluna yönetim kurulu başkanı olmadığı durumlarda yönetim kurulu başkan vekili başkanlık eder (TKBBS, md. 10).
- Görüşme tutanakları ve kararlar ilgililer tarafından imzalanarak muhafaza edilir.

- Genel kurulda her üyenin bir oy hakkı bulunur (TKBBS, md. 11).
- Seçimli genel kurullarda oylar gizli verilir, açık tasnif usulüne göre sayılır (TKBBS, md. 11).
- Seçim sonuçları tutanağa bağlanır ve seçim sandık kurulu başkanı ve üyeleri tarafından imzalanır (TKBBS, md. 11).
- Seçim sonuçlarına itirazlar seçim tarihini takip eden iki gün içersinde hâkim tarafından o gün kesin olarak sonuçlandırılır (TKBBS, md. 11).

- Seçim yapılmayacak genel kurullarda oy verme işlemi açık şekilde gerçekleştirilir (TKBBS, md. 11).
- Genel kurul, mali müşavir yetkisine sahip olanlar arasından iki yıllığına iki denetçinin seçimini gerçekleştirir (TKBBS, md. 16).
- Denetçi seçimleri gizli oylama ile gerçekleşir (TKBBS, md. 16).
- Seçilen denetçiler tekrar seçilebilir (TKBBS, md. 16).

- TKBB yönetim kurulu faaliyet izni almış ve faaliyetlerine devam eden katılım bankalarının temsilcilerinden oluşur (TKBBS, md. 12).
- Yönetim kurulu üyelerinin **görev süresi 2 yıldır** (TKBBS, md. 12).
- Süresi dolan üyeler yeniden seçilebilir (TKBBS, md. 12).
- Yönetim kurulu faaliyette bulunan katılım bankaları temsilcilerinden oluşur (TKBBS, md. 12).

- Yönetim kurulu üyeleri iki yıl için seçilir (TKBBS, md. 12).
- Aynı şekilde yönetim kurulu bu süre için bir başkan ve başkan vekili seçer (TKBBS, md. 12).
- Süresi dolan üyeler tekrar seçilebilir (TKBBS, md. 12).
- Yönetim kurulu başkanı, birliği temsil etme görevi yanında genel kurul ve yönetim kurulu kararlarının yürütülmesinden sorumludur (TKBBS, md. 12).
- Yönetim kurulunun bir başka görevi birliğe genel sekreter atamaktır (TKBBS, md. 15).

- Birliğin gelirleri TKBBS'nin 18'inci maddesinde sıralanmıştır.
- Bunlar sırasıyla; masrafa iştirak payları, giriş aidatı, bir önceki yıldan devreden gelir fazlaları, her türlü bağışlar, sair gelirlerdir.
- Son olarak TKBB, genel kurulca seçilen iç denetçiler vasıtasıyla denetime tabi tutulur buna ilaveten birlik, birlik statüsünün 20'nci maddesi gereği ayrıca bağımsız denetim kuruluşları tarafından denetlenir ve sonuçları her yıl Mart ayında BDDK'ya tevdi edilir.

Risk Merkezi

- 2011 yılında yasalaşan 6111 sayılı kanunla 5411 sayılı bankacılık kanununa eklenen Ek md. 1 ile **risk merkezinin kurulması ve TBB nezdinde çalışması yasalaşmıştır.**
- TBB Risk Merkezi **28 Haziran 2013 tarihinde faaliyete geçmiştir.**

- **9 üyeli** bu merkezin **üyelerinden ikisi, TCMB ve BDDK personeli içinden** birer kişi olarak atanır (BK, md. Ek 1/3).
- Diğer üyeler **TBB yönetim kurulu tarafından seçilir.**
- Seçilen üyeler **3 yıl için görev yaparlar** (BK, md. Ek 1/3).
- Merkez, **BDDK'nin denetimine tabidir** (BK, md. Ek 1/6).

- Risk merkezinin **kuruluş amacı**; “...kredi kuruluşları ile BDDKur’ca uygun görülecek finansal kuruluşların müşterilerinin risk bilgilerini toplamak ve söz konusu bilgileri bu kuruluşlar ile gerçek veya tüzel kişilerin kendileriyle ya da onay vermeleri koşuluyla gerçek kişiler ve özel hukuk tüzel kişileri ile de paylaşılmasını...” sağlamaktır (BK, md. Ek 1/1).

- Risk merkezi üye kuruluşlarca verilecek **bilgiler üzerinden faaliyet göstermektedir** (BK, md. Ek 1/2).

- Kredi kuruluşları yanında **BDDKur'un uygun gördüğü kuruluşlar merkeze üye olmak zorundadır** (BK, md. Ek 1/2).
- Üyeler aidat ve komisyon adı altında bir bedeli merkeze ödemek zorundadırlar (BK, md. Ek 1/5).
- Ödenmeyen aidat ve komisyonlar cebren tahsil edilir (BK, md. Ek 1/5).

- **Üye kuruluşlar müşterilerine ilişkin bilgilerden, merkezce istenilenleri merkeze aktarmak durumundadırlar (BK, md. Ek 1/2).**
- **Bu bir yasal zorunluluktur.**
- **Üyelerin bu yükümlülüğe uymamaları halinde bilgi akışları kesilir(BK, md. Ek 1/2).**

- Risk merkezi yönetim kurulunun, özel ve kamu hukuku tüzel kişilerinden bilgi isteme ve bunlarla bilgi değişimi için sözleşme imzalama hak ve yetkisi bulunmaktadır (BK, md. Ek 1/4).
- Merkeze tanınan bu yetkiye istinaden özel ve kamu hukuku tüzel kişileri istenen bilgileri merkezle paylaşmak zorundadır.

- Bu yetkinin sınırı kredi kuruluşları ve BDDKur'ca belirlenen finans kuruluşları için çizilmiştir.
- Bu kuruluşların müşterileri hakkında merkezle paylaştığı bilgilerin diğer kamu ya da özel tüzel kişilerle paylaşılması ancak müşterilerinin onay vermesine bağlanmıştır (BK, md. Ek 1/3).

- Risk merkezinin bütün işlem ve kayıtları gizlidir (BK, md. Ek 1/8).
- Bu bilgiler üçüncü kişilerle paylaşılması ancak sır sahibinin açık rızasına bağlanmıştır (BK, md. Ek 1/8).